

SLOVENSKI GOSPODAR

Izhaja vsako sredo.
Cene: Letno Din 32.—, polletno
Din 16.—, četrletno Din 9.—, ino-
zemstvo Din 64.—.
Poštno-čkovni rač. 10.303.

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO
Z MESEČNO PRILOGO „NAŠ DOM“

Uredništvo in upravnništvo: Maribor, Koroška c. 5.
Telefon 2113

Cene inseratom: cela stran
Din 2000.—, pol strani Din 1000.—,
četrť strani Din 500.—, 1/8 strani
Din 250.—, 1/16 strani Din 125.—,
Mali oglasi vsaka beseda Din 1.20.

Kaj bo z razorožitvijo?

Mednarodna razorožitvena konferenca je pretekli teden v Ženevi zopet začela svoje delo. Na Svečnico je počela zborovati ter razpravljati o vprašanju, ki spada danes med najvažnejša, pa tudi med najtežavnejša. Med zastopniki držav, in teh je bilo 63, ni prišlo do sporazuma, pač pa se je pojasnilo stališče, ki ga v tem vprašanju zavzemajo posamezne države. Po razmeroma kratkem prestatku je mednarodna razorožitvena konferenca zopet začela s svojimi razpravami.

Ali bo imela kakšen izdatnejši uspeh? To vprašanje se danes splošno sliši. Pritrđilno je nanj težko odgovoriti. Še vedno se za njim postavlja vprašaj. Razlog pa je v kompliciranosti (zamotanosti) tega vprašanja. Tako je namreč zapleteno, kakor vobče mednarodna politika v Evropi in na svetu. Vsaka država presoja razorožitev s stališča svoje politike. Zato so stališča posameznih držav v tem vprašanju tako različna. Anglija predlaga obsežno razorožitev na kopnem, na morju pa je samo za odpravo podmornic. Ona nima velike armade na kopnem, zato lahko drugim priporoča, naj svojo oboroženo silo na kopnem omejijo, kolikor se sploh da. Podmornice pa ji niso po godu, ker so obrambno orožje držav, ki nimajo velikega vojnega brodogva. Italijansko stališče se približuje angleškemu, kar se tiče podmornic, drugače pa hrepeni Italija po popolni enakosti v oboroževanju s Francijo. Nemčija se zavzema za razorožitev po primeru količine in kakovosti lastne oborožene moči. Ako bodo vse države v Evropi na tej višini ali nižini, kakor Nemčija, upa ona lažje doseči svoje namene in napore po odpravi vojne odškodnine in po reviziji mirovnihi pogodb.

Na prvi seji — 11. aprila — spomladanskega zasedanja razorožitvene konference je Amerika stavila svoj razorožitveni predlog. Zastopnik Zedinjenih držav Gibson je predlagal, naj se čimprej uničijo vse vrste težke artilerije in vsi tanki ter naj se popolnoma prepove uporaba dušljivih in strupenih plinov. Ta predlog je povsem pri krojen po razmerah v Zedinjenih državah, ki nimajo velike vojske na kopnem, imajo pa veliko vojno brodogve, o katerem predlog popolnoma molči. Francoski ministrski predsednik Tardieu je na ta predlog, ki je veliko večino udeležencev konference presenetil, odgovoril, da je treba izvesti isto-

časno razorožitev ne samo na kopnem, marveč tudi na morju in v zraku. Če se države razorožijo na suhem, na vodi in v zraku, kar je potrebno, potem obstoja neobhodna potreba, da je neka instanca, ki z oboroženo silo prepreči kršitev miru in vsak vojaški napad. Ta instanca je Zveza narodov, ki mora imeti v to svrhu na razpolago, kakor to zahteva francoski razorožitveni predlog, posebno oboroženo silo.

Zastopnik naše države ministrski predsednik in zunanji minister dr. Marinkovič je v glavnem odboru razorožitvene konference 13. aprila poudarjal potrebo, da se odpravijo najnevarnejša napadalna orožja, obenem pa poudarjal potrebo določitve kazni in nasledkov. Mednarodno kontrolo oborožitve na morju bo po njegovem mnenju razmeroma lahko izvesti. Ukinitve težke artilerije se nikakor ne sme izrabititi proti industrijsko slabšim državam. Kemično vojno je treba prepovedati z ostrimi sredstvi in prestopke kaznovati. Vsaka država, ki bi kršila to prepoved, mora vedeti, da bo imela vse ostale države proti sebi in da je v takem primeru vojna neizogibna. Vse države bi bilo treba prisiliti, da priskočijo napadeni državi takoj na pomoč. V tem smislu je ministrski predsednik dr. Marinkovič stavil svoj predlog k francoskemu načrtu.

V svojem predlogu postavlja dr. Marinkovič zahtevo, naj se stavijo Zvezi narodov na razpolago močna in uspešna sredstva, na vsak način jačja od sredstev, ki jih ima katerakoli od držav, ki so članice te Zveze. S tem, da se ukine težko topništvo in tanki kot bojno sredstvo, kakor tudi s tem, da nudi Zveza narodov napadeni državi vsa potrebna obrambna sredstva, je nedvomno podana največja varnost vseh držav članic. Že samo dejstvo, da bi obstajala taka obveznost, bi imelo za posledico, da se vsaka država dobro premisli, predno bi mimo pogodbe Zveze in Kelloggove pogodbe hotela reševati sporna vprašanja z vojno. Nadalje je potrebno, tako predlaga dr. Marinkovič, da se ukinejo vse vojne ladje in podmornice z izjemo onih ladij, ki služijo za obrambo obale in za pomorsko policijsko službo. S to ukinitvijo bi se varnost obmorskih držav prav nič ne zmanjšala, baš nasprotno bi se povečala, ker bi se s tem odstranila tista sredstva, ki služijo v prvi vrsti za nenaden napad. Kar se tiče bombardiranja s pomočjo letal ter kemičnih in bakterioloških sredstev, strupenih plinov itd., morajo biti kot napadalno in

tudi kot obrambno sredstvo najstrožje zabranjeni z učinkovito mednarodno-pravno določbo.

V NAŠI DRŽAVI.

Novi trošarinski zakon je spremenil senat v toliko, da je sprejeta določba, da bo znašal višek občinske trošarine na vino v mestih 100 Din, za podeželske občine pa 50 Din za 100 litrov. Nadalje se za mesta kakor Ljubljana in Maribor prvotno določena trošarinska taksa 6000 Din za branjarije in druge trgovine, ki prodajajo vino ter žganje v zaprtih steklenicah, zniža na 4000 dinarjev. Z zgoraj omenjeno spremembo je bil nato trošarinski zakon še enkrat sprejet od skupščine.

Skupščina in senat sta odgodena do po pravoslavnih praznikih.

V DRUGIH DRŽAVAH.

Hitlerjeve bojne organizacije: Sturmabteilungen in Schutzstaffeln je nemška vlada z izdano zasilno naredbo prepovedala. Razorožitev Hitlerjevih napadalnih čet se je izvršila povsem mirno. Razorožitveni korak vlade z velikim zadovoljstvom odobrava časopisje velesil.

Na španskem so slavili 13. aprila prvo obletnico proglasitve republike kot narodni praznik.

Dve neodvisni Mandžuriji. V oigled svoječasnemu zmagovitemu prodiranju Japoncev v Mandžuriji se je udal Japonski kitajski general Ma in vlada od Japoncev proglašene »neodvisne Mandžurije« ga je postavila za guvernerja severne Mandžurije, ki jo nazivajo Hajlučan. General in guverner Ma pa je v zadnjem času pobegnil na rusko ozemlje v Blagoveščansk. Iz omenjenega mesta je proglasil svobodno severno mandžursko državo Hajlučan. Garnizija v Cicikarju je prestopila na njegovo stran ter zamenjala zastave mandžurske države s starimi kitajskimi. Korak generala Ma je delo sovjetov, ki hočejo imeti dve Mandžuriji, da bi Japonci ne postali premočni.

„Slov. Gospodar“ stane:

Celoletno 32 Din.
Polletno 16 Din.
Četrťletno 9 Din.

Evharistični shod na Irskem.

Svetovni shod v počastitev zakramenta sv. Rešnjega Telesa bo letos v Dublinu, glavnem mestu Irske. Po vsem katoliškem svetu se vršijo priprave za udeležbo na tem shodu. Iz vseh držav, kjer prebivajo katoličani, so prijavljeni udeleženci v velikem številu. Tudi iz naše države bodo šli. Prijave za skupno potovanje iz naše države sprejema odbor, ki ima svoj sedež v Zagrebu (Trg Kralja Tomislava 21) in v Ljubljani (Prosvetna zveza). Skupnega pohoda v Irsko se bodo tudi udeležili iz naše države ti-le škofje: nadškof barski Dobrečič, nadškof beograjski Rodič, škof dubrovniški dr. Carevič in škof ljubljanski dr. Rožman. Hrvatje so mislili letos prirediti tudi romanje v Sveto deželo. Da pa ne bi bila v tem kakšna ovira za udeležbo pri evharističnem shodu, je hrvatsko romanje v Palestino za letos odpovedano. Udeleženci evharističnega shoda iz naše države odpotujejo 17. junija ter se vrnejo 4. julija. Cena 7000 dinarjev.

Glavni odbor svetovnega evharističnega kongresa v Dublinu nam je sporočil, da je pripravljena posebna kapelica za pobožnosti in sestanke jugoslovanskih udeležencev na dublinskem kongresu. Prvič v zgodovini bodo katoličani iz Jugoslavije uradno zastopani v programu svetovnega evharističnega kongresa poleg ostalih katoliških narodov. To je važna priznava jugoslovanskih katoličanov pred katoliškim svetom, vsled tega smo prepričani, da se tega dejstva raduje vsa naša katoliška javnost, zlasti oni, ki se pripravljajo na potovanje na Irsko. Prav sedaj pa je naloga, da se naše jugoslovansko odposlanstvo, ki je pripoznano na tem kongresu kot samostojna edinica kongresa, pomnoži, da bo število udeležencev vsaj toliko, da bodo mogli jugoslovanske katoličane dostojno reprezentirati. Zato vabimo vse one, ki se doslej še niso odločili, da se čimprej prijavijo za potovanje na Irsko.

Doslej je bilo prijavljenih poleg škofov 14 Hrvatov in 5 Slovencev. Prijave se sprejemajo do 1. majnika. Odhod iz Ljubljane 17. junija ob 20. uri zvečer, prihod nazaj v Ljubljano 4. julija ob 9. uri dopoldne. Izletniki se ustavijo v Zürichu, Reimsu, Londonu, Dublinu, Parizu ter v Milanu. Brez dvoma je to letos eno najlepših potovanj in romanj, katero daje redko priliko obiskati irsko zemljo sv. Patrika. Prijave sprejema Prosvetna zveza, Ljubljana, Miklošičeva cesta 5.

Po odhodu jezuitov prazne šole. Odhod jezuitov iz Španije je napravil najgloblji utis na prebivalstvo. Framasoni in socialisti se niso niti zavedali, kako priljubljeni so bili jezuiti med katoliškim prebivalstvom vseh stanov in slojev. Slovo izgnanih jezuitov je bilo po

REVMATIKI

kateri uporabljajo za pomirjenje bolečin Fellerjev Elsafluid, Vam lahko povedo, kako so zadovoljni s tem domačim sredstvom in kozmetikom, ki se je obneslo skozi 35 let. Poskusna steklenica 6 Din, dvojna steklenica 9 Din povsod. Po pošti 9 poskusnih ali 6 dvojnih ali 2 velike specialne steklenice 62 Din brez nadaljnjih stroškov pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

vseh krajih Španije prav prisrčno. Združeni framasonsko-socialistični »svobodomislec« se niso upali niti motiti prisrčnih prizorov, ki so se odigravali pri slovesu po raznih mestih. Ako bi bili odšli iz Španije framasoni in socialistični voditelji, bi ne bile tekle solze, marveč bi pokali topiči v dokaz velikega veselja ogromne množice španskega ljudstva. Odhod jezuitov, ki so bili izvrstni učitelji in vzgojitelji mladine, je napravil v šolstvu veliko praznino. Ni mogoče najti nadomestila za tako vrle, sposobne in priljubljene učitelje, kakor so bili jezuiti. Veliko šol je ostalo zaprtih, ker ni potrebnih učnih moči, pa tudi ne gmotnih sredstev. Če pa se je vlada kje potrudila, da bi nadaljevala nekdanje jezuitske šole z drugimi, kajpada svobodomiselnimi učitelji in vzgojitelji, pa so te šole ostale prazne radi tega, ker učenci niso hoteli priti. To je bil protest katoliške mladine, izvršen v sporazumu s katoliškimi starši.

Francoski škof zoper ples in kvarjenje mladine. Msgr. Du Parc, škof v Quimper et Leon, je izdal okrožnico, v kateri najostreje obsoja moderne plese in moderno časopisje. Javna plesišča imenuje »šola pokvarjenosti« in obenem izdaja ukaz, da se mora lastnikom takih plesišč odreči podelitev zakramentov, dokler svojih prostorov ne zapro. Enako tudi njih otrokom. A tudi tistim, ki plešejo moderne plese, se morajo odreči zakramente. Enako je škof obsodil tudi to, da se mlada dekleta in mladi fantje sami vozijo v avtomobilih brez nadzorstva.

Boljševiki streljajo na verne ženske. Pretresljive vesti prihajajo iz obmejnih krajev o nasilnostih, s kakršnimi postopajo sovjetski brezverci proti tistim, ki hočejo opraviti svoje krščanske dolžnosti. Tako pripovedujejo očitvidci, da je v vasi Taslak vladala nedavno prava krvava nedelja. V smislu ruske protiverske agitacije je sovjetsko vojaštvo skušalo podreti tamkajšnje cerkev. Naletelo pa je na odpor kakih 300 žensk, ki so obkolile cerkev, odločene, da jo branijo. Vojaštvo pa je enostavno zgrabilo za strojnice in pričelo streljati na ženske. Večje število jih je bilo pri tem klanju ubitih.

Romanje na Trsat, združeno z izletom z ladjo po morju na otok Krk, priredi tudi letos »Sveta vojska« v Ljubljani, in sicer zadnjo nedeljo majnika. Odhod v soboto, dne 28. maja zjutraj, povratek s Trsata v nedeljo, dne 29. maja zvečer. Mnogo prijav je že došlo, pridružite se tudi drugi čimprej, ker čas beži naglo. Po večkratnem romanju, ki ga je priredila »Sveta vojska«, nam je letos omogočeno, da znižamo ceno izkaznicam za polovično vožnjo po železnici in za brezplačen iz-

let z ladjo po morju na 40 Din. Prijavite se in zahtevajte nadaljna pojasnila! Naslov: »Sveta vojska«, romarski odsek, Ljubljana, Dunajska cesta št. 17.

Ognjeniška nesreča v Južni Ameriki.

V nedeljo, dne 10. aprila je začelo v Južni Ameriki nenadoma bruhati v gorovju Andov osem ugaslih ognjenikov. Silovito bruhanje je zajelo ozemlje, ki je dolgo 1120 km in široko 460 kilometrov. Nesreča je pričela s silovitim potresom. Koj za potresnimi vali je objela prizadeto ozemlje popolna tema radi oblakov pepela, ki se je dvignil iz žrel ognjenikov več tisoč metrov visoko in je padal celo v glavno mesto Argentine Buenos Aires, ki je oddaljeno od izbruha 1300 km. Nebo je bilo na več sto km daleč živordeče in je nudilo v nočeh strahovito sliko. V notrajnosti ognjenikov so se vsak trenutek dogajale eksplozije, katere so oznanjali več sto metrov visoki bliski.

Od strašne nesreče so bila močno prizadeta vsa mesta in naselbine v obsegu 1000 km. Fini pepelnati vroči dež je bil za ljudi velika nadloga, ker je silil v usta, nos ter oči in se je zajedal v obleko. Prizadeto prebivalstvo je radi pepela začelo kašljati in kašelj se ni dal ustaviti. Bogzna koliko ljudi je pomrlo vsled zastrupljenja z žvepljenimi plini, katere so metale eksplozije iz žrel ognjenikov zelo daleč naokrog.

Popolnoma zbeganim ljudem so priskočili na pomoč z letali, ki so pa morala krožiti 5000 m visoko, da bi ne zšla sama v nevarnost.

V San Rafaelu, ki je oddaljen 600 km od bruhačih ognjenikov, leži pepel meter visoko in se je nakopičil po mestu v visoke zidove, odkoder ga je raznašal veter na vse kraje.

Mesto Mendoza je z ogromnimi pepelnatimi nasipi popolnoma odrezano od sveta. Žetev je v mnogih pokrajinah uničena, a kljub temu ne tarnajo farmarji preveč radi pepelnatega dežja, ker bodo uporabljali pepel, ki vsebuje zelo mnogo solitra, kot gnojilo.

Pepelnati dež se je bil raztegnil tudi na mesta: Montevideo, Solto in Bachio Blanco. Malodane je bila cela Argentina zavita v temo, katero so povzročali pepelnati oblaki.

Pokrajino San Tomeja je obiskala radi potresov še poplava, ki je napravila nepregledno škodo.

Mesto Manargue je v nevarnosti, da se pogrezne. Na cestah in pod hišami so nastale široke razpoke. Oblasti so odredile izpraznitev mesta.

Iz pokrajine Mendoze se je moralo izseliti v vsej naglici 70 do 80 tisoč ljudi.

Vulkanski izbruhi v Andih so ponehali 12. aprila nenadno, kakor so pričeli proti vsakemu pričakovanju v nedeljo, dne 10. aprila.

Koliko smrtnih človeških žrtev je zahtevala strašna ognjeniška nesreča, še danes, ko to pišemo, ne moremo beležiti.

NOVICE

G. župnik Andrej Fišer umrl. V nedeljo, dne 17. aprila je umrl v Ribnici na Pohorju tamošnji g. župnik in duh. svetovalec g. Andrej Fišer. Blagopokojni se je rodil 26. novembra 1855 pri Sv. Križu pri Rog. Slatini in je bil posvečen 20. julija 1884. Bil je vzoren duhovnik, dober govornik in glede izredne gostoljubnosti znan med duhovnimi sobraty in narodom. Vsi, ki so ga poznali, so se divili njegovi neprisljeni šaljivosti. Dolga leta je župnikoval v Ribnici, kjer so ga Pohorci ljubili in mu bili udani kot dušnemu pastirju in očetu, ki je bil vsakemu na razpolago z dejansko pomočjo in dobrim nasvetom iz dolgoletne gospodarske izkušnje. Dobremu g. Andreju ostane ohranjen časten in hvaležen spomin med duhovščino lavantinske škofije in med slovenskim narodom!

Župnija Sv. Lenart pri Veliki Nedelji je podeljena g. Jožefu Reharju, župniku v Guštajnu.

Mrtvega so našli na hodniku tvornice za dušik v Rušah 20 letnega vodjo žerjava Antona Kramar. Na hodniku je prišel v dotiko z električno žico in obležal mrtev.

Strel iz zasede. Ko je vozil s kolesom 20 letni posestniški sin Franc Vresnik iz Dolgoš pri Mariboru skozi gozd 15. aprila, mu je pognal neznanec iz neposredne bližine kroglo skozi desno senec, da mu je obtičala v kosti nad levim očesom. Ranjenega je prepeljal mariborski rešilni oddelek v bolnico.

Samomor blazneža. Poročali smo, kako je blazni posestnik Ivan Ačko v Zgornjem Prebukovju pri Sv. Martinu na Pohorju ubil prevžitkarja in sosedu Antona Žigarta. Za dejanje neodgovornega ubijalca so pridržali v zaporih v Slov. Bistrici, kjer so ga našli 15. aprila zjutraj obešenega v zaporni celici.

Požigalčeva roka na delu. Popolnoma je uničil požar gospodarsko poslopje posestnika in krčmarja Rečnika v Bukovcu nad Framom. Škoda znaša nad 70.000 Din in je krita le delno z zavarovalnino. Nekoliko pozneje je pogorelo šest gospodarskih poslopij, ki so bila last posestnika Prstiča. V obeh slučajih je bil ogenj podtaknjen.

Polskavčani so obupani. Dne 14. aprila ob 1. uri v noči je do tal pogorelo vsled podtaknjenega ognja Ravšerjevo poslopje šte. 40 na Bukovcu. Ljudskošolca Hojnika je pograbila pri pogledu na požar božjast in so ga komaj rešili. Ako bo požigalec nemoten na delu, bo kmalu upepeljena cela Zgornja Polskava. Upravičeno so ubogi ljudje že čisto obupali.

Zopet dva požara. V Studenicah pri Poljčanah je dne 13. aprila ponoči izbruhnil požar v kozolcu veleposestva čč. sester. Kozolec je pogorel do tal in je nastala škoda precejšnja, ker je bil kozolec nizko zavarovan. Sumi se, da je tudi tukaj zažgala hudobna roka. — V Spodnjem Dupleku je dne 15. aprila zgorela hiša uboge kočarice. Zgorelo je vse do tal. Tudi tu se ne ve, kako je

Vama je potrebna pomladna kura

z večkrat preizkušenim „PLANINKA“-čajem iz zdravih planinskih zelišč, ker čisti kri, jo osvežuje in porazdeli; izloča iz telesa vse tuje materije in morbozne strupe ter se je obnesel pri obolenju sečne kiseline, jeter, žolča, žolčnih kamnih in težkočah prebave, hemoroidih itd. kot dragoceno domače sredstvo.

Radi tega pričnite tudi vi še danes s pomladno kuro od 8 do 12 tednov s „PLANINKA“-čajem Bahovec.

Oduševljeni boste. Zahtevajte v lekarnah izrecno „PLANINKA“-čaj Bahovec. Pravi samo v plombiranih paketih in z napisom izdelovalca:

Lekarna Mr. Bahovec, Ljubljana, Kongresni trg.

nastal ogenj. Nekaj čudnega je letos, da so požari tako številni, ko še niti doba neviht in strele ni tu.

Smrtna žrtv starega sovraživa. V Šikolah pri Pragerskem je ustrelil posestniški sin Franc Habjanič posestniškega sina Konrada Lavrenčiča. Vzrok krvavega dejanja je iskati v starem sovraštvu med obema.

Smrtonosen obračun z nožem. Pri Sv. Barbari v Slov. goricah je došlo do krvavega obračuna med posestniškim sinom Francem Tertinek in posestnikom Francem Jakopec. Tertinek je zabodel Jakopeca v srce, da je obležal na mestu mrtev. Vzrok zločinske podivjanosti je bil v tem slučaju alkohol.

Nesreča z revolverjem. Šolski upravitelj Ambrož Rusijan se je vračal od obiska pri Sv. Marku niže Ptuja v Dornavo. Med potjo mu je spodrsnilo, pri padcu se mu je sprožil samokres v hlačnem žepu in Rusijana tako poškodoval po desni nogi, da so ga morali prepeljati v ptujsko bolnico.

Ker je miril, je bil zaboden z nožem. Gozdni delavec Ernest Miholič iz Kobilja je bil na obisku sorodnikov pri Murski Soboti. Na povratku je srečal zvečer družbo pijanih razgrajčev. Miril je pretepače in mu je eden zasadil nož v stegno in v trebuh ter ga smrtno nevarno ranil.

Gospodarsko poslopje in skladišče žrtv ognja. V Fokovcih v Prekmurju je uničil požar trgovcu Samuelu Grosu gospodarsko poslopje in skladišče.

Kopači med seboj. Dne 13. aprila so se začeli med seboj pripraviti v vinarstvu kopači dveh posestnikov pri Sv. Barbari v Haložah. Iz prepira se je razvil obči pretep z motikami, iz katerega je odnesel posestnikov sin Joško Šmigoc počeno lobanjo in so ga morali prepeljati v ptujsko bolnico.

Pogrešan. Že od 3. aprila pogrešajo 72 letnega delavca Jurija Erjavca od Sv. Janeza pri Marenbergu.

S kolom je obdelal neznanec 30 letnega tovarniškega delavca Martina Znidariča od Sv. Rozalije pri Št. Jurju ob južni železnici. Na glavi poškodovanega so oddali v celjsko bolnico.

Vlom v trgovino pri belem dnevu. Dne 13. aprila med opoldanskim odmorom je udril neznanec v trgovino trgovca Kudiša na Kralja Petra cesti v Celju. S ponarejenimi ključi je odprl

ročno blagajno in odnesel iz nje 8500 dinarjev.

Iskra zanetila ogenj. V okolici Vranskega je parna žaga Vladimirja Stilinoviča deloma pogorela. V sredo, dne 13. aprila je zanetila v parni sušilnici na žagi iskra požar, ki bi bil lahko usodopoln za celo žago, da ga niso vrli gasilci omejili in je zgorela le sušilnica.

Samomor. V Št. Jurju ob južni železnici se je ustrelil 24 letni mladenič Martin Vodeb iz Črnoleske pri Št. Jurju. Fant si je končal mlado življenje, ker je zaman iskal službo kot kovaški pomočnik na železnici.

Umor. Neznani zločinec je zaklal ter oropal 46 letnega vojnega invalida Franca Gajseka iz Slatine. Umorjeni je dobil osem zabodljajev z nožem. Bil je vojni invalid brez noge in zapušča ženo ter šest nepreskrbljenih otrok.

Smrtno je ponesrečil v rudniškem kamnolomu na Reštanju pri Rajhenburgu mlad rudar Anton Poznek, doma iz Prekmurja. Zapušča ženo in tri otročiče.

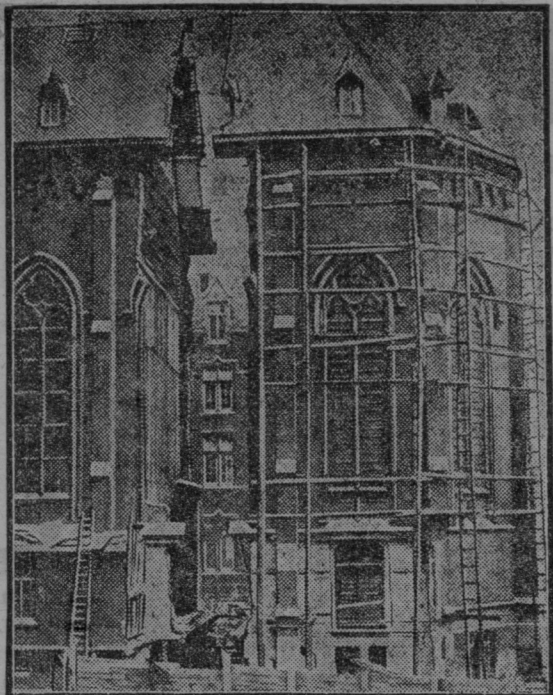
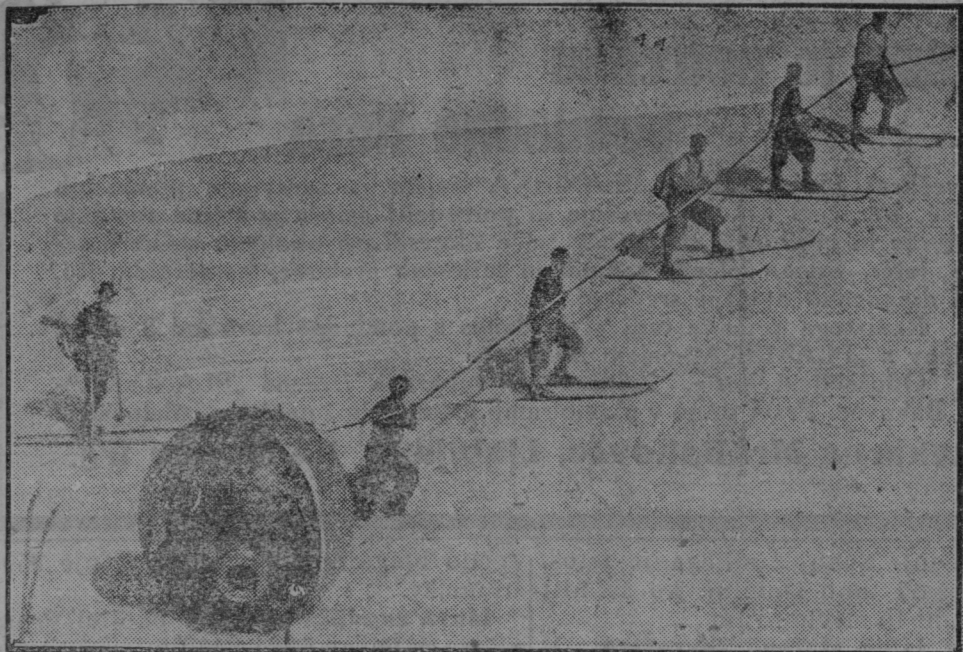
Neznan moški se je pognal z mosta v Brežicah v Savo, ki ga je odnesla proti Zagrebu.

Trije drugošolci utonili v narasli Krki. Trije gimnazijski drugošolci v Novem mestu: 15 letni Stanislav Škofič iz Kamnika, 14 letni Ciril Rus iz Krke pri Stični in 13 letni Stanko Erste iz Trebnjega, so odvezali čoln, ki je bil privezan ob kraju in hoteli na drugo stran narasle Krke po cvetlice. Valovi so zanesli čoln proti jezu ter preko njega in vsi trije pridni fanti so utonili. Več rešilnih poskusov se je izjalovilo.

Domačija pogorela. V Podzemlju v Beli Krajini je pogorela domačija g. Róthlna. Ogenj je zalotil domače v spanju in so si komaj rešili golo življenje. Požar je uničil gostilniško hišo, trgovino in sosedni kozolec.

Dva požara v eni vasi. V nedeljo, dne 10. aprila proti polnoči je uničil ogenj posestniku Jakobu Križetu v Vapči vasi nad Semičem v Beli Krajini hlev in kravo. — V torek za tem je izbruhnil požar v isti vasi v vinski kleti posestnice Katarine Golobič. Gasilci so rešili hišo ter druga poslopja in spravili tudi pravočasno vino iz goreče zidanice.

Poplave v naši državi. Neurja zadnjega tedna z deževnimi nalivi so pov-

Gondolo prof. Piccardovega balona spravljajo z velikimi težavami v dolino, odkoder bo prepeljana v muzej v belgijsko mesto Brüssel. Belgijski profesor Piccard se je dvignil lani z balonom 17.000 m visoko. Srečno je pristal v tirolskih gorah. Aluminijska gondola njegovega balona je bila dosedaj na Tirolskem. — Desno: Samostansko cerkev sv. Avgušтина v belgijskem mestu Lüttich so razžagali na dvoje. Enega od razžaganih delov bodo pomaknili za nekaj metrov proč od glavne stavbe in na ta način bo cerkev povečana.

zročila velike poplave Donave, Save in Tise. Donavski valovi so prebili takozvani pančevski rt ter se je reka razlila z bliskavico po razsežnih pokrajinah. Obramba razliva Donave je bila onemogočena radi prevelikega in presilnega dotoka Save. Na Tisi pri Stari Kaniži je utrjevalo noč in dan nasipe 700 delavcev. Pri Žablju je branilo nasipe 800 delavcev. Pri Dolnji Gradnji je podrla voda nasip in je preplavila 3700 ha rodovitne zemlje. S tem prodorom je prišlo pod vodo 600 domov. Vsled ogromnega dotoka pritokov se je dvignila ter razlila Donava, voda je prodrla v beograjsko okolico. Hotel »Bristol« je bil pod vodo in tamkajšnji prebivalci so se morali posluževati čolnov. Klavnica ob Donavi je bila pod vodo in tudi vsa železnica, ki veže glavni kolodvor s klavnico. Zemun je bil

videti z beograjske strani kot mali otok, obdan od treh strani od valovečega vodovja.

Povodenj v južnih krajih naše države zadnje dni ni popustila, ampak vodovje vsled neprestanega dežja narašča. Nasipi ob Savi in Tisi popuščajo in voda je poplavlila na tisoče oralov najbolj rodovitne zemlje. Letošnja poplava je izza zadnjih 46 let največja.

V Čeki in »kominterni« je tudi kriza. Kredit za berlinsko Čeko, oziroma GPU so v Moskvi zmanjšali za polovico. Tudi krediti za čekiste v Varšavi, na Dunaju in v Pragi so znatno zmanjšani. Inozemski oddelki »kominterne« tudi ne bodo iz Moskve več prejeli gotovega denarja, marveč blago. In z denarjem za prodano blago bodo poravnali stroške za agitacijo.

Poročilo iz Celja: Vsa celjska okolica, od otroka do starega človeka že pozna manufakturno in modno trgovino »Pri sv. Antonu« v Celju, Gosposka ulica 2, znana je trgovina vsakomur, ker so cene poleg dobrega blaga skrajno nizke, izbira velika, postrežba točna in izredno prijazna. Kdor enkrat kupi pri sv. Antonu, ta je našel trgovino za oblačilo, kakor si jo je želel. Priporočam Vam torej, da si te vrstice dobro zapomnite in pazite, kadar pridete v Celje zaradi nakupa oblačilnega blaga, na sliko sv. Anjona, katera je izvešena na dtrgovino. 453

Na prvi pogled je simpatičen človek, iz čegar fine kože na obrazu in rokah brez lišajev in gub se da sklepati na snago in nego. Skrbni ljudje vporabljajo zato samo medicinsko zanesljiva sredstva kot so: Fellerjeva Elsa-pomada za zaščito lica in kože ter Fellerjeva Elsa-pomada za rast las (2 lončka brez daljnih stroškov 40 Din); dalje Fellerjeva Elsa-mila zdravja in lepote (5 kosov franko 52 Din). Naroča se pri lekarnarju Eugen V. Feller, Stubica Donja, Elsatrg 341, Savska banovina.

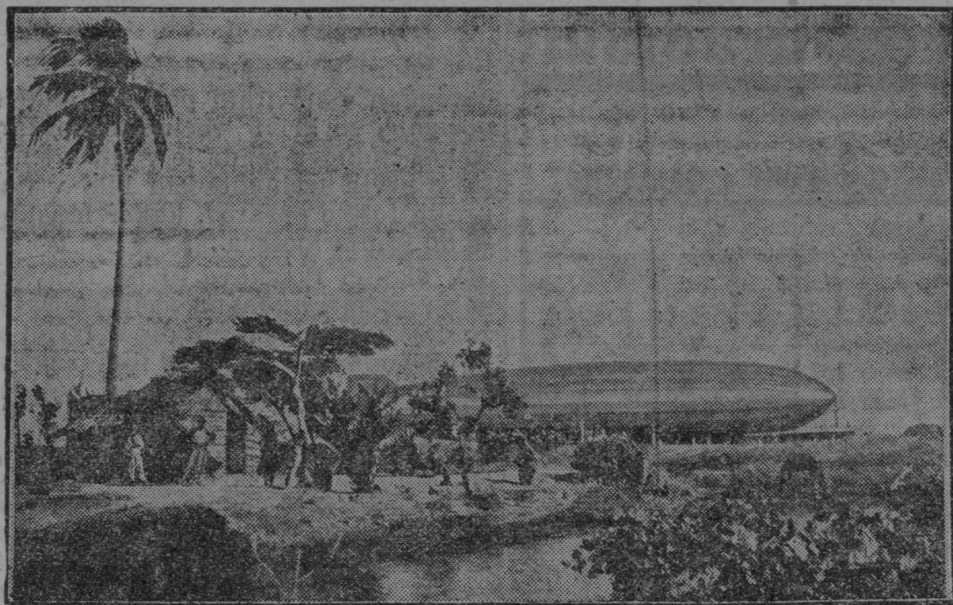
Steklo, porcelan, šipe vseh vrst, ogledal, okvirjev i. dr. po najnižji ceni, kakor tudi steklarska dela izvrši R. I. Petek, Ptuj, nasproti pošte. 475

Prebivalstvo čehoslovaške prištedi letno na obutvi Kč 1.200.000.000.— Podjetje Bata je izdalo zanimivo statistiko o prihranku čehoslovaškega prebivalstva na izdatkih za obutve. Po tej statistiki iznaša letna poraba obutve v Čehoslovaški 30 milijonov parov čevljev. Vsled popolne racionalizacije v proizvodnji obutve pri firmi Bata je povprečna cena posameznega para čevljev za 30% nižja, kar iznaša za vse prebivalstvo Kč 900.000.000.— letnega prihranka. Znatne prihranke je opaziti tudi pri popravilu. Po gorenji statistiki imajo prebivalci v Čehoslovaški okoli 50.000.000 parov razne obutve, katero popravljajo najmanj dvakrat letno. Tako je tudi tu novo vpeljana metoda v načinu popraviljanja obutve omogočila, da je povprečna cena za vsako popravilo nižja za Kč 3.—, kar iznaša skupno vsoto 300.000.000.— Kč. Glasom tega iznašajo celokupni prihranki prebivalstva Čehoslovaške na obutvi letno 1.200.000.000.—.

Pazil! Mleko bo izkipelo... Ves čas stoji človek tako kraj mleka ter čaka in čaka, a nikakor ne zavrte! Ako pa se samo malo obrne v stran — glej, že je izkipelo. Pa naj se človek potem ne jez! Kajti ne samo da je pokvarjen najboljši del mleka, temveč se tudi lonec in štedilnik strašno zamažeta. In kako težko je odstraniti, oziroma očistiti te mastne prisušene madeže. No, Vim napravi to lahko in preprosto. Vzemite samo malo Vima na vlažno krpo, potegnite nekolikokrat po loncu, pa bo čist ka-

Slika zadnje povodnji v Rumuniji. Poplave so uničile 12.000 hiš. V vasi pri mestu Arad je valovje porušilo 2000 hiš.

Zrakoplov »Grof Zeppelin« je rabil pri zadnji vožnji iz Friedrichshafna ob Bodenskem jezeru v Pernambuco (glej sliko) v Braziliji 60 ur.

kor je bil poprej. Ampak ne samo lonec in štedilnik, temveč tudi kozarec, okna, vrata, tla, mize in deske za testo, jedilni pribor, linolej in z oljnato barvo pobarvane predmete — vse to čisti Vim redno, hitro in poceni, Vim dela v resnici čudeže.

Ali že veste, da je manufakturni trgovini Valentin Hladin v Celju zraven Marijine cerkve) ravnokar dospela velika množina svežega pomladanskega in poletnega blaga, katerega prodaja po globoko znižanih cenah. V interesu odjemalca je, da si njegovo lepo sortirano zalogo nemudoma ogleda, ter se na lastne oči prepriča, kako si zamore še danes vsakdo kriti svoje potrebe in to z zmernimi sredstvi. Občinstvo se vabi, da te ugodne prilike ne zamudi ter nemudoma obišče to že itak dobro znano tvrdko. 538

Sanatorij v Mariboru, Gosposka ulica 49, telefon 23—58, lastnik in vodja kirurg dr. Cernič. — Najmodernejši ureden za operacije. — Zdravilni aparati: višinsko solnce, diatermija, tonizator, račnica »Hala«, enterocleaner. — Zdravljenje z radijem (pijača in kopelji). — Cene zmjerne. 332

Cepano, žagano in okroglo kolje kakor vsake debelosti rezan les prodaja ali zamenja za izborna vino trdka Gnilšek v Mariboru, Razlagova ulica 25.

Fr. Wernig, Slovenjgradec:

Ljudstvo in gospodarski napredek.

Skoraj pri vsakem predavanju naletim na ugovore, ki zadevajo socialno-gospodarske prilike, splošno-gospodarske odnose itd. Ugovori so to večinoma, ki se ne tičejo n a r a v n o s t strokovnjaka za kmetijstvo, ki so le splošno gospodarskega značaja. Vendar mora na zadevna vprašanja in ugovore znati odgovoriti tudi kmetijski predavatelj, da utemelji upravičenost propagande za gospodarsko povzdigo in napredek.

»Vsa vaša izvajanja so lepa, toda vse skupaj nam nič ne pomaga, dokler ne poskrbite za izvoz naših pridelkov v inozemstvo. Odprite meje in živina bo imela zopet cene tudi brez vsega, kar ste nam glede izboljšanja živinoreje

svetovali!« je odvrnil po končanem predavanju neki kmetovalec.

Krog izvoza v inozemstvo.

»Da, če bi bil izvoz v inozemstvo samo od nas odvisen! Toda vsaka država v zadnjem času zapira svoje meje uvozu, tujega blaga in tudi največji diplomatični spretnosti včasih ne uspe priboriti našemu blagu izvoz. Vsaka država ščiti svojega kmetovalca, ki si je znal v sosednjih pokrajinah z doslednim vstopom v kmetijske organizacije priboriti primerno upoštevanje,« sem še z lahkoto zavrnil ugovor. In pripovedoval sem dalje, da je v sosednjih državah za kmetovalca večinoma še slabše, da je zajela gospodarska kriza ves svet in celo bogato Ameriko in Anglesko, da so kmetje v drugih alpskih deželah v resnici samo kmetje — kmetje, katerim je ljubezen do zemlje, domače grude in domovine smoter in vsebina vsega bitja in žitja, katerim je idejna vrednost zemlje tako velika, da vzdrže to sveto, od staršev podedovano, v njihovem znoju in krvi prepojeno zemljo. Za neugodne gospodarske prilike ne iščejo ti kmetovalci samo v njih vzrokov, ampak tudi razloge času neprimerne gospodarjenja.

Tekmovanje s klavno živino.

»Sto let že gospodari v naši dolini kmetovalec skoraj na enak način, sto let se menda že ni mnogo spremenilo razmerje med travniki in njivami pri nas in vendar so se gospodarske razmere v tem času tako spremenile, da je neobhodno potrebno, da začnemo drugače gospodariti,« sem dalje razlagal. »Dočim smo pred sto leti redili živino predvsem le radi gnoja, s katerim smo zadosti obgnojili njive, radi zadostnega pridelka žita — danes marsikje ravno narobe obdelujemo polje, da pridelamo več in boljše krme, da redimo boljše živino.«

»Vse prav! Toda kam bomo šli z blagom, če bomo tako zelo povzdignili kmetijstvo? Vsaj še zdaj ne vemo kam z živino, katera nima nobene cene,« je mislil drugi kmetovalec. »Imate tudi prav, gospod! Imamo res preveč živine, klavne živine. Toda prav slabe kva-

litete je ta, ne radi pasme, ampak radi reje in krmljenja. Dobro blago in danes že sloveča slovenska plemenska živina gre še vedno v denar. Klavni voli pa pri nas res marsikje že ne morejo tekrovati s klavnim blagom v drugih pokrajinah. Nedavno so kupili tu prekupčevalci za tri vagone naših volov, katere so poslali v Zagreb radi prehrane mesta, ker so Italijani pokupili na sejmu v Zagrebu baje vso živino za višjo ceno, kakor se plačuje običajno pri nas. Italijanski kupci so bili torej z zagrebškim blagom zadovoljnejši, kakor z našim. Radi tega pomnimo, da nam bo predvsem izboljšanje kakovosti živine s primerno odbiro, vzrejo, nego in krmljenjem pomagalo tekrovati z drugimi pokrajinami. tako, da bomo mogli tudi naše klavno blago vnovčiti,« sem dejal.

Večja pozornost na travnike.

»Hrvati lahko,« je rekel nekdo. »Oni imajo dosti žita in lahko krmijo živino.«

»Res, Hrvati imajo dosti žita; toda še lepšo klavno živino vzrede mogoče v Švici in Avstriji, kjer ne pridelajo žita niti za dom, kjer imajo le prvovrstne paše, seno, deteljo in lucerno ter eventuelno ensilaže. Tudi pri nas je radi tega posvetiti vso pažnjo obdelovanju travnikov in pridelovanju krme! Gre predvsem zato, da pridelamo več in boljšega sena. Med senom in senom je velika razlika in obdelovanje travnikov ni končano s tem, da gremo čez travnik enkrat z brano, da natrosimo malo umetnega gnoja itd. Naši travniki so potrebni temeljitega zdravljenja, obdelovanja s skarifikatorji, dosetve, razkisanja in poživiljenja. Bolj kakor njive so potrebni obdelovanja travniki. Že ko sem bil pred vojno na Češkem, so se vršili takrat za praktične kmetovalce samo za obdelovanje travnikov dvomesečni tečaji.«

Ko pa sem nedavno na nekem strokovnem predavanju naletel na toliko uvodoma navedenih socialno-gospodarskih splošnih ugovorov, da je vse strokovno predavanje, vključno najdalekosežnejšim koncesijam izzvenelo v burni gostilniški razgovor — sem vzel v roke tednik »Slovenski Gospodar« z dne 24. februarja tega leta in sem zaklical mojim poslušalcem:

Iz malih dohodkov sredstva za gospodarstvo.

»Možje! Skoraj vsi ste naročniki »Gospodarja« in verujete v poročila tega lista.

Glejte, kaj Vam piše ta list med vprašanji in odgovori: »Ali bi bilo dobro se izseliti v Južno Srbijo?« — »S tem se svojih dolgov ne boste iznebili, doli si pa ne boste pomagali. Vsem kmetom se danes tako godi. Začnite misliti tudi na to, kako bi iz malih dohodkov skušali dobiti sredstvo za gospodarstvo!«

Torej iz malih dohodkov naj skušamo dobivati sredstev za gospodarstvo. Pozabimo zaenkrat na lažje »dohodke iz gozda, iz lesne kupčije, za hmelj itd. in obrnimo vso pozornost obdelovanju travnikov, pridelovanju krme, kvalitativni reji živine in sadjarstvu!

Kmetije, trgovci, obrtniki, uradniki!

Kako preskrbite sebe na starost?

Kako pripravite hčeram doto?

Kako oskrbite sinove, ki se bodo morali umakniti z domačije?

Ako vlagatelj mesečno:

boš imel	1 Din		10 Din		100 Din		500 Din	
pri obrestni meri	5%	6 1/2%	5%	6 1/2%	5%	6 1/2%	5%	6 1/2%
po 2 letih	25.26	25.65	252.60	256.52	2.526—	2.565.24	12.630—	12.826.28
po 5 letih	68.10	70.72	681.03	707.29	6.810.33	7.072.92	34.051.69	35.364.62
po 10 letih	155.02	167.63	1.550.22	1.676.34	15.502.24	16.763.44	77.511.24	83.917.21
po 15 letih	265.95	300.40	2.659.55	3.004.02	26.595.57	30.040.28	132.977.87	150.201.44
po 20 letih	407.53	482.30	4.075.37	4.823.07	40.753.76	48.230.72	203.768.91	241.153.64
po 25 letih	588.23	731.53	5.882.36	7.315.32	58.823.62	73.153.20	294.118.19	365.766.04

Po zgornji tabeli pa lahko izračunati tudi vsak drugi znesek. N. pr. ako vlagatelj mesečno po 2 Din. koliko dobiš po preteku 15 let pri obrestni meri 5%? Poišči zgoraj znesek, ki ga dobiš, ako vlagatelj po 1 Din in pomnoži ta znesek s številom dinarjev, katere nameravaš mesečno vlagati: tedaj $265.95 \times 2 = 531.90$.

Nalagajte

po tem vzorcu (tudi lahko po poštnih položnicah) pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici, Maribor

Gosposka ul. 23 registr. zadr. z neom. zavezo Gosposka ul. 23
in boste zadovoljni!

Lahko je svetovati, a težje, mnogo, mnogo težje delati. Predvsem v krajih, kjer do splošne gospodarske krize ni bilo poljedelskega kmetijstva v pravem pomenu besede, kjer ni praktičnih zgledov, kjer ni organizatorjev ali tudi, kjer se naša inteligentnejša kmečka mladina vdaja predvsem le športnim prireditvam in ne, kakor nekoč pod vodstvom podeželske inteligence skupnemu poučnemu delu cele vasi ali srenje v sadovnjaku, v vrtu, pri živini ter na polju.

*

Nadzorstvo nad mlini ukinjeno. Na podlagi okrožnice, ki jo je izdal davčni oddelek finančnega ministrstva v Beogradu, bodo dale finančne direkcije nalog oddelkom finančne kontrole, naj odtrgajo pečate, ki so z njimi zapečatili posamezne mline, in da jih takoj odstranijo, ker je po novem zakonu o prometu s pšenico to nadzorovanje ukinjeno. Prav tako imajo nalog ukiniti stalno nadzorstvo, ki je obstajalo v nekaterih mlinih.

Pri licitacijah dobave gramoza za banovinske ceste, ki so se vršile pri mariborskem sreskem cestnem odboru v presledku 14 dni, so šli dobavitelji s cenami tako navzdol, kakor še dosedaj nikdar. Iz tega se vidi, da je na deželi veliko pomanjkanje denarja in si želijo kmetovalci in vozniki vsaj nekaj zaslužiti za najnujnejše potrebe.

Prihodnji živinski in kramarski sejm v Guštanju se bo vršil dne 23. aprila 1932. — Tržka občina Guštanj, dne 13. aprila 1932. 547

Št. Janž pri Velenju. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva priredi v nedeljo, dne 24. aprila po sv. maši v šoli mesečni sestanek, na katerem govori priznani veščak g. Levstik iz Celja, ki nam bo dal nove pobude za organizirano delo, ki nas edino more dovesti do večjih uspehov, poleg tega pa podal tudi strokovna navodila za sadjarski napredek. Umni, napredni sadjarji, brez predsodkov pridite v obilnem številu na ta zelo važen se-

stanek in, kateri še niste, prijavite svoj pristop k podružnici.

Šmarino pri Velenju. Podružnica sadjarskega in vrtnarskega društva priredi v nedeljo, dne 1. maja, popoldne ob 3. uri v prostorih društvenega doma krasno igro v 5. dejanjih »Divji lovec«. Ker je čisti dobiček namenjen za povzdigo tukajšnjega sadjarstva, ste vljudo vabljeni k obilni udeležbi vsi domačini in sosede.

Vurberg. Leta 1930. je bila pri nas ustanovljena kmetijsko-nadaljevalna šola. Namen je, da se fantje usposobijo za praktično vodstvo gospodarstva, ki dan za dnem zahteva vedno več izobrazbe. Oba tečaja, prvi in drugi, je obiskovalo precej fantov, ki so z velikim zanimanjem sledili predavanjem. Tečaj II. letnika kmetijske šole se je kakor prvi z dobrim uspehom zaključil. Sklep se je vršil na belo nedeljo, dne 3. aprila tega leta, popoldne v šoli. Po otvoritvi in pozdravu načelnika šol. odbora g. Felicijana in po govoru g. šol. upravitelja smo gojenci imeli predavanja iz nekaterih predmetov učnega programa. S tem smo gojenci pokazali, da se nismo zastoj udeleževali teh tečajev. Kot lep spomin na to šolo in kot dar so nas gg. predavatelji lepo obdarili. Nekateri so prejeli cepilne nože, drugi rezilne škarje. Dasi je skromen ta dar, vendar je nam gojencem ljub in drag. Neprestano nas bo spominjal še v poznejših letih na one dneve, kako smo odrasli in močni fantje korakali v šolo v posmeh malčkom, ki se jim je čudno zdelo, ko smo se srečavali, da še morejo tako veliki ljudje hoditi v šolo, pa kar brez torb in aktovk. Sedaj je dokončano delo, katerega so gg. predavatelji s tako odločnostjo prevzeli in s tako vnemo in požrtvovalnostjo za nas kmečke fante zvrševali. Dosegli ste lep uspeh svojega dela, in gojenci se bomo hvaležno spominjali vsega dobrega, kar smo iz vaših predavanj zajeli. Za ves trud in vso skrb naj bo izrečena srčna zahvala

*

O zavarovanju.

Piše Franjo Žebot, glavni zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« v Mariboru.

I.

V zadnjem času čitamo vsak dan po časopisih o številnih požarih. Hudobni požigalci so krivi večine teh požarov. Nekaj čudnega je, da je v letošnjem letu v prvih treh mesecih bilo v naših krajih toliko požarov, kakor lansko leto do junija meseca.

V okolici Polskave in na Dravskem polju zažiga hudobna roka skoro dan za dnevom kmetskim gospodarjem hiše in gospodarska poslopja. Kakor poročajo dnevni časopisi, je zlobni požigalec celo tako drzen, da že naprej naznanja s posebnimi listki, kje bo zažgal. Kljub skrbnim nočnim stražam in čuječnosti žandarmerije in drugih javnih organov, se še do danes ni posrečilo, da bi prišel hudobnež v roke pravice. Enako, kakor pri Polskavi, se dogajajo požari po celi Savinjski dolini, v Prekmurju in v zadnjem času celo v Slov. goricah. Veliki požar v Čagonskem vrhu, kjer je zgorela cela vrsta viničarij, nadalje ogromen požar v Selcih in Zavrhu pri Sv. Rupertu, kjer je brezvestni požigalec zažgal celo vrsto hiš, je nepojasnen.

Za kmetskega gospodarja, pa tudi za ubogega viničarja je požar danes grozna, nepopisna šiba. V času velikanske gospodarske krize, ko ni nikjer dobiti denarja, je še nezadolženemu posestniku nemogoče zgraditi novo hišo.

Radi tega je neobhodno potrebno, in sicer iz čisto gospodarskih ozirov, da imajo naši gospodarji svoja poslopja, kakor tudi premičnine pravilno zavarovane. Pri svojem delovanju kot glavni zastopnik »Vzajemne zavarovalnice« za sodne okraje Maribor in Sv. Lenart, sem se prepričal, da imajo mnogi gospodarji svoja zavarovanja v velikem neredu ter so zavarovalne police zelo površno sestavljene. Vsled tega so mnogi gospodarji v nevarnosti, da v slučaju požara ne dobijo pravilne odškodnine za pogorela poslopja in premičnine.

Iz narodno-gospodarskih ozirov je za vsakega posameznika nujna potreba, da svoje zavarovalne listine natanko pregleda, ali jih pa da po kakem zavarovalnem strokovnjaku pregledati, ali so pravilno sestavljene ali ne. Našel sem mnogokrat, da imajo mnogi gospodarji pisano v polici namesto kritja s slamo, opeko, ali pa narobe. Mnogi imajo svoja poslopja, kakor tudi premičnine previsoko zavarovane, drugi zopet prenizko. Na mnogih policah so zabeleženi kot zavarovani predmeti, stvari, katerih dotični zavarovanec sploh ni, mnogo takih predmetov pa, ki so velike vrednosti in se nahajajo v poslopih, pa niso zavarovani. Drugi posestniki imajo zopet zavarovana svoja poslopja pri dveh, treh in mnogi celo pri štirih zavarovalnicah, ne da bi bilo na kaki polici zabeleženo, da so nova zavarovanja kot dozavarovanja na prvo zavarovanje. Taka zavarovanja, ako jih je več in niso označena kot dozavarovanja, so po zakonu neveljavna. Škoda je za vsak dinar, ki ga v teh težkih časih vsak posameznik po nepotrebnem plačuje. Radi tega svetujem, da si dajo kmečki gospodarji svoje zavarovalne listine čimprej pregledati po kakem zavarovalnem strokovnjaku. Ako pa žel

kdo natančnejša pismena pojasnila, sem mu radevolje na razpolago.

V prihodnjem »Slov. Gospodarju« bom pa opisal, kako si lahko vsak gospodar sam izračuna približno sedanjo vrednost njegovih poslopij, da bo tako lahko sam izračunal, ali nima morda svoja poslopja previsoko ali prenizko zavarovana.

Kako krmimo in pitamo mlade račke?

Prvih 24 ur račke ne dobijo nobene hrane. Nato se jim da v svežem mleku namočen kruh, sveža skuta (sir) in mnogo prav drobno seklanega zelenja, najbolje mlade koprive, in nekaj surovega nastrganega korenja. Tudi trdo kuhana jajca fino seklana in pomešana z zelenjem se lahko krmi prva dva tedna.

Krmiti je vsaki dve uri ter skrbeti, da imajo račke vedno dovolj sveže pitne vode v plitvi posodi. Ta posoda naj stoji na malo vzvišenem prostoru, tako da se voda, ki jo račke naškropijo pri pitju, odteka in ne nastanejo mlake. Posoda s krmo se postavi v oddaljenosti 1 do 2 korakov. Račke med krmljenjem vedno pijejo, takorekoč k vsakemu polnemu kljunu požirek vode. Tekanje od krme do vode in mala vzpona k vodi utrjuje živalice in je zelo koristno za njih razvoj.

Drugi teden se daje sledeča krma: z vrelo vodo poparjen ovsen ali ječmenov šrot, kuhan zmečkan krompir in mnogo zelenja. Doda se tudi malo kostne (ali ribje) moke. Piča mora biti gosta, drobljiva.

Naslednja dva tedna ista krma, le nekaj drobnega zrnja se doda.

Peti teden se krmi mlade račke že skupno s starimi.

Dokler račke nimajo perja, to je, do štirih tednov se jih ne sme spuščati v vodo, ker so občutljive. Škodi jim mraz in vlaga, prime jih krč in vodne podgane se jih rade lotijo. Največ račk pogine ravno vsled tega. Zato se naj da račkam plitva posoda z vodo, kjer lahko po mili volji žlobudrajo brez nevarnosti.

Pitanje mladih račk se vedno izplača, samo pravilno je treba krmiti, da so v 8 do 12 tednih izpitane, torej pred prvim misanjem. Tako se ne zajedo.

Na ameriških farmah pitajo mlade račke takole: prve dni na mleku namočen kruh, skuto, jajce, zelenje.

Nato prvi teden: z vrelo vodo poparjeno mešanico iz 1 merce koruznega šrota, 1 merce pšeničnih otrobov in 1 merce zadnje pšenične moke.

Drugi teden: 1½ merce koruznega šrota, 1 moke, 1 otrobov, ¼ kostne moke. Doda se 1 merco drobne seklane sveže detelje.

Tretji teden: 2 merce koruznega šrota, ¾ moke, 1½ moke, 1½ otrobov, ¼ kostne moke, 1 detelje.

Četrty teden: 2 merce koruznega šrota, 1½ otrobov, ¾ moke, ¼ kostne moke, 1½ detelje in zelene rži.

Peti teden: 2 merce koruznega šrota, 1½ otrobov, ¾ moke, ¼ kostne moke, 2 zelenja.

Šesti teden: Isto kakor v petem tednu, samo ¾ kostne moke.

Sedmi teden: 3 merce koruznega šrota, 1 otrobov, 1 kostne moke, 2 zelenja.

Osmi teden: 3 merce koruznega šrota, 1 moke, 1 kostne moke, 2 zelenja.

Drugi, nemški, način pitanja je pa sledeči:

Prvi dan: Nič.

Drugi in tretji dan: V mleku namočene krušne drobtine, skuta in zelenje (solata, koprive) petkrat dnevno — toliko, kolikor požro v 10 minutah. Vedno dovolj sveže vode.

Četrty do deseti dan: Štirikrat dnevno toliko, kolikor požro v 20

minutah, in sicer: 1 del ribje moke, 1 del drobnega ječmenovega šrota, ¼ dela pšeničnih otrobov, mnogo zelenja, vedno svežo pitno vodo.

Od 11. dne do 6. tedna: Trikrat dnevno: 4 dele otrobov, 3 ječmenovega šrota, 1 koruznega šrota, 3 zelenja in 5% ribje moke (na 11 meric mešanic ¾ merce ribje moke). Vedno dovolj sveže vode.

V četrtem tednu se naj živali mnogo gibajo in plavajo.

6. do 10. teden: 3 do 4 krat dnevno: 1 del koruznega šrota, 2 ječmenovega šrota, 1 zelenja, 1 ovsenovega šrota, 1 pšeničnih otrobov, 10% ribje moke.

Zadnjih osem dni se opusti ribja moka in krma se popari mesto z vrelo vodo, z vrelim mlekom. Kot zelenje se doda mesto dosedanjega zelenje zelene (apiha), kar da mesu posebno fini okus.

Tudi se zadnja dva ali tri tedne račke ne smejo mnogo gibati, ne plavati. Ostanajo naj v dobro nastlanem, zračnem hlevu in zunaj v omejenem prostoru.

Dobro pitana račka se pozna po tem, da stoji perie repa narazen kakor pah-ljača.

★

Cene in sejmska poročila.

Mariborski trg. Na trg v Mariboru v soboto, dne 16. aprila so pripeljali špeharji 67 komadov zaklanih svinj. Svinjsko meso je bilo po 10 do 12 Din, slanina pa po 10 do 11 Din. Kmetje so pripeljali 14 voz sena po 95 do 110 Din, 6 otave po 95 do 100 Din, 4 slame po 75 do 80 Din, 25 voz krompirja po 150 do 2 Din, 15 vreč čebule po 5 do 6 Din (česen 10 do 14 Din). Zelje 3 do 5 Din. Pšenica 2, ječmen 1.50, oves 1.25, koruza 1.50, proso 1.50, fižol 1.75 do 2.50 Din. Kokoš 25 do 35, piščanci 35 do 70, raca 20 do 30, gos 50 do 60, puran 50 do 90, kozliček 50 do 90 Din. Celi orehi 4.50 do 5 Din, luščeni 16 do 18 Din. Hren 12 do 14 Din, kartofjola 6 do 12 Din, ohrovt 3 do 5 Din, radič 12 Din, jabolka 4 do 6 Din. Mleko 2 do 3 Din, smetana 10 do 12 Din, surovo maslo 24 do 32 Din. Jajca

Nekaj, kar mnogi ne vedo.

Mnogo ljudi ne ve, da so zgradili ob obeh največjih afriških rekah, ob Nilu in Kongu, avtomobilske ceste, kjer redno vozijo poštni avtomobili; — da imamo za ribe posebne kopalnice, kjer izpirajo ribe v razredčeni octovi kislini, ki pomori na rilji koži nevarne glivice; — da preleti prepelica po 60 km na uro in da leti lahko tudi po 80 km na uro, in da je deblo palme-banane iz trdnost omotanah listov.

Krompir smo dobili iz Amerike. V Evropo so ga prinesli Španjoli okoli leta 1580. Najprej so ga začeli saditi na Angleškem in na

Januš Golec:

Trojno gorje.

Ljudska povest o trojnem gorju slovenskih in hrvaških pradedov.

17

(Dalje.)

Že tukaj na tako gosto obljudenih tleh pod Kunšpergom ni srečal ne človeka, ne živali, niti pes se ni obregnil vanj. Nikdo ni delal. Polje in travnik še niti osnažena nista bila od povodnji nanešenega blata, peska in dračja. S šentpeterskega cerkvenega zidu je vsaj čul človeški glas, tukaj pa je bilo, kakor bi stopal po pokopališču med grobovi ob polnoči... Most preko Sotle je bil razdrt. Za silo je bilo položenih nekaj desek, da je imel pešec dovolj truda s prehodom, voz in žival pa se nista poslužila teh razvalin gotovo ne od zadnjega razliva reke. Pa je preplezal Draša ostanke mostu, da bo lahko doma potrdil s prisego, kako sta si zrla s hrvaško kugo iz oči v oči.

Ko se je postavil z obema nogama na okuženo zagorsko tla, se je ozrl skrbno na vse strani. Od nikoder človeškega ali živalskega glasu...

Že ozračje je dišalo kakor iz dežele smrti in v svarilo, naj ne izziva srečanja s črnoprogasto kravo, ki rogovili in muka po teh krajih! Sedel je pri mostu na naplavljeni hlood, jedel prekajeno svinjino ter kruh in pil, da bi si nagnal več moči in korajže za poizvid vsaj do Klanjca.

Po okrepčilu je razmišljal, ali bi naj stopil v grad Razbor, ki stoji še danes par streljajev proč od Sotle in mosta. Če je bil zastražen že Št. Peter, kaj šele Razbor. Še ustrelil bi kak grajski berič, ako bi prosil za vstop. Ta previdni premislek ga je usmeril po cesti proti Kumrovcu in Zelenjakih, kjer je bila brv in veliki mlini. Kumrovec, večje zagorsko selo z romarsko cerkvico sv. Roka, kakor izumrlo — —. Ni zagledal niti enega kumeka ali kume, ki so sicer vedno stali ob cesti in obsuli vsacega tujca z vprašanji. Graščinski travniki od Razbora do Majke božje na Risvici med cesto in Sotlo vsi v blatu, pesku in razni navlaki, katero je privaločila povodenj bogve odkod. Pri cerkvi risviške Majke božje je še bil zložen visok kup drv. Andrej je koj uganil. Ker se ni upal nikdo z roko nad čarovnico in jo privezati na kol na sre-

0.65 do 0.75, med 14 do 20 Din. Suhe slive 8 do 12 Din.

Svinjski sejem v Mariboru dne 15. aprila. Na svinjski sejem je bilo pripeljanih 146 svinj. Cene so bile sledeče: mladi prašiči 5 do 6 tednov stari 45 do 70 Din; 7 do 9 tednov stari 60 do 90 Din; 3 do 4 mesece stari 130 do 180 Din; 5 do 7 mesecev stari 250 do 300 Din; 8 do 10 mesecev stari 350 do 400 Din; eno leto stari 500 do 600 Din. 1 kg žive teže 5 do 6 Din, 1 kg mrtve teže Din 7.50 do Din 8.50. Prodanih je bilo 80 komadov.

Mariborski živinjski sejem dne 12. aprila tega leta. Prignanih je bilo 11 konjev, 10 bikov, 129 volov, 274 krav in 11 telet. Povprečne cene za različne živalske vrste so bile sledeče: debeli voli 1 kg žive teže od Din 3.75 do Din 4.50; poldebili voli od Din 2.50 do Din 3.50; plemenski voli od Din 2.50 do Din 3.—; biki za klanje od Din 2.— do Din 2.50; klavne krave debele od Din 2.75 do Din 4.—; plemenske krave od Din 2.— do Din 3.—; krave za klobasarje od Din 1.25 do Din 1.75; mlada živina od Din 2.25 do Din 4.50; teleta Din 5.—. Prodanih je bilo 213 komadov.

Mesne cene v Mariboru. Volovsko meso I. vrste 1 kg Din 10 do 12; volovsko meso II. vrste 1 kg Din 6 do 8; meso od bikov, krav in telet 1 kg 4 do 6 Din; telečje meso I. vrste Din 10 do 12; telečje meso II. vrste Din 6 do 8; svinjsko meso, sveže 1 kg 8 do 16 Din.

Sv. Peter pri Mariboru. Fantovski krožek prosvetnega društva »Skala«, ima v nedeljo, dne 24. aprila po rani maši v samostanski šoli izredni občni zbor. Ker je izredne važnosti obstanek fantovskega krožka, se pričakuje polnoštevilna udeležba članstva. Vabljeni so tudi drugi fantje. Več življenja je treba v krožku, kakor tudi večje vzajemnosti. — Z žrtvami in z vztrajnim delom si gradimo boljše bodočnost. Bog živi!

Gornja Sv. Kungota. Dne 4. in 10. aprila so igrali pri nas Pasijon ali Trpljenje Jezusa Kristusa. Nebo nam je bilo posebno milo, večnostno spomladansko vreme je privabilo

ogromne množice naroda iz vseh sosednih župnij, Št. Ilja, Št. Jurja in iz Spodnje Sv. Kungote; 50 dobrih Svečincanov je prišlo pod vodstvom svojega ljudomilega župnika g. Časla in g. šolskega upravitelja Jožefa Berce-ta. Veliko ljudi je moralo oditi, ker niso do-bili prostora. Isti naval je bil tudi 10. aprila. Igralci prosvetnega društva zaslužijo vsaj po-hvalo. Glavno ulogo je igral g. Alojzij Črvič, ki je iz prijaznosti prišel iz Ljutomera ter je s svojim nastopom v glavni in sila težki ulogi kar elektriziral občinstvo. Ljudstvo se je zave-dalo resnosti v srce segajoče igre ter se je ce-li čas vzgledno zadržalo. Trpeči Zveličar pa naj bi vsem bogato poplačal ves trud, posebno g. Alojziju Črviču, ki se je neumorno žrtvoval za to igro in prišel dvakrat nalašč iz Ljuto-mera v Gornjo Sv. Kungoto. Naj bi ta dva-kratna predstava Pasijona bila nekak misijon za našo težko preizkušeno župnijo, da se mrz-la srca ogrejejo, mrtvi na duši da vstanejo, vsem pa, ki trpimo veliko pomanjkanje, naj bi nam ta igra vzbudila trdno zaupanje, da po trpljenju pride vstajenje.

Črešnjavec pri Slov. Bistrici. Tukajšnje Pro-svetno društvo vlijudno vabi na uprizaritev igre: »Lovski tat«, katera se vrši v nedeljo, dne 1. maja po večernicah. Ker je ta dan farno žegnanje, upamo, da vidimo naše pro-svetne prijatelje iz naših sosednih župnij. Pri-srčno vabljeni torej vsi od blizu in daleč.

Sv. Jurij ob Ščavnici. Na Jurjevo nedeljo, dne 24. aprila, vabimo na veliko tombolo bralnega društva v dvorani g. Pergerja. Glavni dobitki je sedem kosov novega pohištva; razen tega še seveda več sto drugih razno-vrstnih dobitkov. Srečke so samo po 2 Din. Svirajo tamburaši. Na svidenje! Ne bo vam žal!

Veržej. V nedeljo, dne 1. maja, obhaja sale-zijanski zavod Marijanišče krasno svečanost v proslavo Marije, Matere dobrega sveta, kateri je zavod posvečen. Obenem pa proslavi tudi god blaženega Janeza Bosco, ustanovitelja sa-lezijanske družbe. Iskreno vabljeni od blizu in daleč vsi častilci Marijini. Na predvečer slo-vesna rimska procesija z relikvijami blažene-ga Janeza Bosco.

Sv. Ana v Slov. goricah. Dne 3. in 4. aprila smo imeli zopet priliko videti našo mladino

pri nastopu igre »Na dan sodbe«, ki je bila popolnoma na mestu za sedanje razmere. V razmeroma kratkem času se je režiserju č. g. kaplanu izbornu posrečilo igralce izvežbati, četudi je bilo več igralcev prvič na odru, so se vseeno zelo dobro odrezali. Mladina od Sv. Ane, le po začrtani poti s krščanskim idealiz-mom neustrašeno naprej!

Št. Andraž pri Velenju. Katoliško prosvetno društvo vprizori v nedeljo, dne 24. aprila, ob 3. uri popoldne v društvenem domu kmečko »tridejansko komedijo »Pogodba«. Kdor se hoče enkrat pošteno nasmejati, naj ne zamudi priti pogledat. Med odmori nas bo razveseljeval do-mači tamburaški zbor. Zatorej takrat vsi v društveni dom!

Št. Janž pri Velenju. Dne 10. aprila je naše prosvetno društvo uprizorilo igro, kakor se odigrava z vso žalostno vsebino na pozornici vsega sveta. Glavni vlogi igraja brezposelnost in brezobzirna sebičnost. Da bo svetovna igra srečno končala, je treba v ta boj zanesti no-vega duha, kakor je pokazala igra »Repoštev, duh v krkonoških gorah« ali »Vsega je enkrat konec«, čarobna burka in petih dejanjih. Igral-ci so vsebino dobro doumeli in jo takorekoč doživljali, tako da smo v zadregi, komu bi prisodili prvenstvo. Ali brezsrčnemu kosmati-nu, ali revnim brezposelnim rokodelcem, sod-niku in njegovemu slugi ali gorskemu duhu Repoštev? Vsak je bil v svoji vlogi prvo-vrsten, in moralen uspeh igre je bil zelo ugo-den. Tudi z gmotnim uspehom smo zadovolj-ni. Dvorana je bila zasedena. Pred igro je raz-ložil kratek nagovor njeno vsebino in pojasnil današnji gospodarski boj. Pevci so zapeli par pesmi, tamburaši pa izpolnjevali odmore. Na splošno željo »se igra ponovi na praznik Kri-stusovega vnebohoda. Na veselo svidenje pri-jatelji in sosedje!

Izpraznitev roparskega gnezda.

Slučajno se je posrečilo kitajski poli-ciji v Šangaju, da je izsledila daleč raz-predeno roparsko družbo. Ko so japon-ski topovi porušili kitajsko naselbino Čapej, je bila roparska organizacija pri-siljena, da je zapustila svoja stoletna

dini drv, straši nedotaknjen kup še sedaj. Za Ma-rijo Risvico na križpotu proti Tuhlju in Klanjcu tik ob Sotli mu je še žugalo pogorišče kočure — resnična grmada nedolžne zagorske čarovnice.

Korecal je naprej po cesti pod Cesargradom in se približal selu Suhi dol pred Klanjcem. V Su-hem dolu je stopil nekaj korakov s ceste na hrib-ček do kapelice sv. Križa, odkoder je tako mika-ven razgled proti Klanjcu in po obsotelski ravni preko Bizeljskega do Kapel in še dalje. Prostor pri kapelici je bil posut s svežimi grobi. Nekateri so bili napol zasuti, kakor bi bil kdo prepodil po-grebce, ali pa jim je primanjkovalo časa. V Su-hem dolu ni zapazil in ne slišal nikakega življe-nja. Andrej je ugotovil šele sedaj, da niso pre-pevali, niti letali ptički po teh izumrlih krajih! Od kapelice je stopil zopet k cesti. Sedel je na trato ob cestni grabi, vzel čutaro na kolena in gruntal resno, če se bo sestal vsaj na Klanjcu z živim človeškim bitjem, ki bi mu zaupalo: Kedaž, kako in kako dolgo je kosila tod smrt, da je uni-tila vsako življenje. Čukal je na dolgo iz čutare, se ponovno zamislil v grozno šibo božjo, katero

je sledil že dolgo, a je še ni srečal, da bi jej po-gledal v oči in bi podal lahko doma njen natan-čen popis radovednim sotržanom. Ko je odmaknil v tretje čutaro od ust, je začutil utrujenost v vseh udih. Moralo je že biti preko poldne in mudilo se mu tudi ni nikamor. Skril je od gorja trudno gla-vo med obe dlani, še tuhtal o zlu kuge, pa spanec ga je prestavil nazaj na Pilštajn, kjer bo lahko pripovedoval mesece, kako gospodari dekla smrti — kuga!

Ni spal dolgo. V polsnu je čutil, kakor bi mu snemal nekdo bisagi in odvezoval od pasu ču-taro. Ves preplašen je planil pokoncu, zakrilil z rokami in odprl oči. Kriknil je iz polnega grla: »Jezus — Marija!« Zakotalil se je po tleh in bil od strahu in groze brez vsake odporne sile. Držalo ga je za bisagi, za čutaro ter za pas vse polno člo-veških rok, ki so trgale z njega z vso močjo tovor, ker jim je bilo odmotavanje in odvezovanje pre-počasno. Pa kaj grabežljive roke, le ti pošastni obrazi, pokriti s cedečimi se gnojnimi bulami, oči vdrte v globoke prepade in iz ust smrad — in smrad, da je dušilo Andreja... Ko so mu iztrgale

Irskem. Na Dunaju so zasadili prvi krompir že leta 1588. V naše kraje je prišel krompir šele proti koncu 18. sto-letja. Ko so se l. 1778 in 1780 vojaki vračali iz Šlezije in Češke, so ga prinesli iz tujine s seboj. Pri nas se je — kakor povsod — iz po-četka zelo počasi širil in se je šele v začetku 19. stoletja povsod udo-mačil. Iz Amerike je prišel s krompirjem tudi tobak v Evropo, prišlo je dobro in zlo, a človek je hitro segel po zlu, dočim se je bla-godati branil 200 let.

Ritanski krog sveta.

Delamrznih ljudi, ki potujejo peš krog sve-ta, je že toliko, da tak romar ni nikaka po-

Krivališča. Kljub zmedi radi krvavega kitajsko-japonskega spora je izrabila policija priliko, da je nastopila proti pobeglim razbojnikom. Koj za tem, ko so bile ustavljene sovražnosti med Kitajci in Japonci pri Šangaju, je policija aretirala celo taborišče tolovajev, ki se je prestavilo ob reki navzgor in se je pečalo z odvajajo ljudmi. Policiji je padla v doke centrala bande, ki je bila razpredena po celi Kitajski in je ugrabila zadnja leta 2000 oseb, zagrešila 100 umorov in je iztisnila odkupnine za 20 milijonov kitajskih dolarjev.

Izpraznitev nevarnega tolovajskega gnezda je vzbudila občo pozornost. Po kratkem zaslišanju je obsodila oblast 20 glavarjev bande na smrt. Obsojenim so neizpodbitno dokazali, da so odvedli v zadnjem času 6 trgovcev angleško-ameriške tobačne družbe, enega ameriškega kapitana in dva oficirja prevoznega čolna na reki Jangtse. Ker pa sorodniki niso mogli plačati zahtevane odkupnine tekom 14 dni, so tolovaji pomorščaka utopili in poslali mrtvo truplo v zavoju in s posebnim pismom kapitanovi družini.

Medtem je bilo na podlagi izpovedb na smrt obsojenih aretiranih mnogo oseb po drugih kitajskih mestih. Notranje kitajsko ministrstvo v Nankingu se je odločilo, da bo napravilo celoviti pohod proti roparjem, ki ugrabljajo bogatejše in imenitnejše osebe in potem izžemajo odkupnino. Trgovcem je za bodočnost prepovedano, da bi plačevali roparjem na tihem večje po pismenih grožnjah zahtevane vsote, da se odkupijo. Vsakega prijetega tolovaja čaka smrtna kazen. Ljudstvo podpira vlado, ker se ni upal na Kitajskem že nobeden premožnejši in uglednejši človek sam na sprehode iz strahu pred banditi.

»Domoljubni pevce«, zbirka ljudstvu priljubljenih pesmi, broširano 3 Din, vezano 5 Din. Naročila sprejema Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

sebnost. Resno misleči svet že grdo gleda te postopake, ki se preživljajo z bolj nobel beračijo. Plennie Wingo, krčmar iz severo-ameriške države Teksas, se je lotil potovanja krog sveta na čisto nov ter res izviren način. Moč potuje krog sveta — ritanski. Celih šest mesecev se je večal v hoji po vzgledu rakov. Pustil si je napraviti posebna očala, ki mu omogočajo, da vidi vse natančno, kar se godi za njegovim hrbtom. Ko se je navadil ritanske hoje, se je podal na pot. Jimmy Walker, njujorški župan, mu je izstavil priporočilna pisma, celo ameriško časopisje mu je posvetilo cele

le še napol žive človeške pošasti brašno in pijačo, so se ruvale ter pestile med seboj, katera se bo najedla in napila pred smrtjo. Borbe za kruh in vino niso spremljali obupni glasovi iz človeških grl, le nekako neznansko grgljanje, kakor bi bil nesrečnež ves izpaljen po notranjosti.

Še najmanj okuženi velikan je bil zmagovalec, stekel je naprej po cesti, drugi za njim, a so omagali in pocepali, ne da bi si bili utešili pred smrtjo glad s skorjo kruha in si ublažili vsaj za trenutek peklensko žgečo vročino po grlu, v prsih in trebuhu.

Andrej je srečal v Suhem dolu ono, po kar je bil poslan iz Štajerske med zagorske razvaline. Ni bil nič več radoveden, kaka je kuga in kako bi jo naj prav živo naslikal domačinom. Pobral se je z vso naglico ter se spustil nazaj, ne naprej proti Klanjcu, ker je že bil videl, vohal in preizkusil živalsko grabežljivost in neusmiljenost kuge. Šele pod Majko božjo na Risvici se je ozrl, če mu ni kuga za petami, saj njen vzduh ga je spremljal, kakor bi si zrla v oči. Bil je zopet čisto sam, le brez bogato natrpanih bisag in brez duše

Kamnica. Sneg se nam je tudi še celi zadnji teden vsiljeval in v sredi aprila pobelil naše hribe. Toda izginil je kakor bi ga bilo sram tako poznega prihoda. Pridno delamo na polju in v vinogradih in kmalu bo naša lepa župnija pomladansko oblečena. Blagoslovitev novoslikane cerkve sv. Urbana je že bila določena za binkoštni pondeljek. Želimo to pač vsi, ki z veseljem gledamo in obiskujemo to svetišče na hribu, iznad katerega imaš lep razgled tja proti Gradcu in preko celih Slovenskih goric tja doli do Prekmurja. Že v zadnji številki smo naznanili v mariborski stolnici izvršeno poroko gospe Franje Hauptman z g. I. Ločičnik v Mariboru. Zapustila nas je dobra sosedinja, pa prepričani smo, da nas tudi ona ne bo pozabila ter nas še mnogokrat obiše na svojem lepem posestvu v Rošpahu, kojega oskrbo je začasno prepustila drugim rokam. Želimo ji v novem stanu obilno blagoslova božjega in da zvesta ostane »Slov. Gospodarju«, kakor je bila do sedaj.

Sv. Miklavž pri Mariboru. Dne 25. aprila tega leta bo obhajal g. Ivan Potočnik v cerkvi sv. Miklavža 50 letnico častne službe cerkvenega ključarja. Pred dvema letoma pa je obhajal zlato poroko. Občinski odbor ga je imenoval na seji dne 9. 11. 1931 za častnega občana kot večletnega občinskega odbornika, svetovalca in župana občine Sv. Miklavž. Častna diploma bo izročena slavlencu na slovesen način 25. aprila na Markovo.

Pekre pri Mariboru. Dne 7. aprila smo spremili na pokopališče v Studence Marijino družbenico g. Franciško Bajde. Sredi svoje pomladi je odšla k Bogu. Zato je tudi solnce sijalo ta dan v vsem svojem pomladanskem žaru, bliščalo se je na črnini žalujočih, na belih oblekah tovarišic in poljubljalo cvetje, v katerega so jo odeli. Bil je najlepši pomladanski dan. Tisti trenutek, ko smo te spustili v jamo, smo se zavedali, da si res umrla. Težko smo se odtrgali od tvojega s cvetjem posutega groba. Za teboj plakajo tvoji starši, bratje in sestre. Francka, tudi mi žalujemo za teboj,

ker si bila vsem enako dobra. Bodi nam tudi pri Bogu enako dobra in moli za nas, da se nekoč snidemo tam nad zvezdami. Počivaj v miru!

Podgorje. Četrtek po Veliki noči smo spremljali k zadnjemu počitku Korošec Marijo, po domače staro Pistotnico. Bila je vzgledna gospodinja in mati. Dosegla je lepo starost 79 let. Zadnja leta je vedno bolj hiralala, a z veliko potrpežljivostjo je prenašala dolgo bolezen. Naj ji ljubi Bog poplača z večnim veseljem, ostalim pa naše iskreno sožalje. — Na praznik Marijinega oznanenja so morali tukajšnji fantje prestati hudo izkušnjo. Zbrali so se v šoli občinski odborniki in drugi ugledni moške, da prisostvujejo sklepu kmetsko nadaljevalne šole, ki jo je vodil g. šolski upravitelj Klugler Ivan. Po pozdravu je v kratkih besedah obrazložil pomen in namen takih šol: Vzbuditi pri kmetski mladini veselje do domače grude in do kmetijskega dela, ki po umnem gospodarstvu doseže najlepše uspehe. Korajžno so nato fantje odgovarjali na stavljen vprašanja iz raznih predmetov in v razvedrilo zapeli dve pesmi. V imenu odbora in staršev se je g. upravitelju zahvalil za trud in delo, ki ga je imel s fanti, g. župnik in mu zagotovil, da bodo le ti z veseljem in hvaležnim srcem se ravnali po njegovih naukih, kar mu naj bo najlepše plačilo. V imenu fantov je izrekel zahvalo mladenič Franc Kotnik. Zahvaljujoč se za priznanje in za udeležbo je nato zaključil g. upravitelj lepo prireditve. Ob koncu so si udeleženci ogledali razstavljene poljske in druge pridelke ter predmete, ki so jih fantje sami izdelali. G. upravitelju iskrena hvala, fantom pa: Fantje, fantje, le s korajžo tako naprej! Letos smo imeli izredno Veliko noč. Na veliko sredo so morali metati sneg, da je mogla na Veliko noč iti procesija običajno pot. Gotovo že nad 150 let ni bilo tako, saj najstarejši ljudje se tega ne spominjajo. Pa mrzlo je bilo, 10 stopinj je bilo na toplomeru — po snegu pa še več! Nekateri so že obupavali radi mraza, drugi se nad njim hudovali, pa nič ni pomagalo. V zimi leta 1929 je to pomagalo. Naj vam povem resnično zgodbo. Neka oseba je imela v steklenici vkuhan sok iz smrečjih mladik. Radi hude zime je steklenica poknila in sok je

potovanja — čutare! Ni klel ali godrnjal radi roparja, prilastil si je bil nasilnim potom njegov imetek še jedva živ mrlič! Drašek se je pokrižal pri pogledu na osamljeni hram božji, zatulil v prebridkem joku, srečal in videl je bil prvič v življenju najhujše človeško gorje — črnoprogasto kravo — kugo — morilko vsega življenja! S čim bolj pošastnim se še Belak ni bil sestal. Že prvo srečanje ga je poučilo dovolj, da je lakota kuga in kuga neizogibna, peklensko pekoča in neznosno smrdeča smrt! Če bi še tudi imel obe bisagi polni, jesti bi ne bil mogel niti dišeče pečenke, njegova usta in vsa notranjost je bila polna nepopisnega vzduha kuge ter smrti. Pil bi, pil, reva na pol slepa, a nekaj je moral prenašati za pokoro v očigled kazni božji, ki stiska do popolnega opustošenja in izumira bratsko Zagorje. Nazaj mu je šla pot mnogo hitreje izpod nog. Nikjer med povratom se ni ustavljal. Ni si želel ne srečanj, ne razgovorov. Žejalo ga je, da ga je že peklo, dokler je pa gledal Sotlo in njeno nesrečno okolico, niti k studentu ni upal, da bi si bil poplaknil žgeči in smrdeči okus po kugi.

iztekel. Žena se je hudovala nad mrazom. Pri tem sem jo zalotil in ji rekel, da bo radi tega mraz gotovo popustil. Pa čudno. Drugi dan je nastopil jug in v treh dneh je izginil sneg. Lefos sem ji svetoval, naj stori isto, pa pravi, da nima časa — najbrž ni imela kaj vkuhanega. Zoper mraz je dober tudi čaj, ki ima duh po petroleju; le poskusite, pa se boste prepričali.

Fram. Dne 7. aprila se je vršil tudi pri nas sadjarski tečaj, ki se ga je poleg odraslih udeležila tudi šolska mladina. Predaval je ekonom Josip Ledinek ter nazorno pokazal, kako se umno sadi in vzgaja sadno drevje. Skoro vsak dan v marcu so zvonovi peli mrtvaško pesem, zdaj odraslemu, zdaj otroku, skupno osmim mrličem. Dne 6. aprila pa je v Gospodu zaspal Martin Repnik, po domače Perkec, daleč na okrog znan po svoji lesni obrti. Vsem večni mir, preostalim pa naše sožalje!

Rogoza pri Hočah. V četrtek, dne 14. aprila smo spremili k zadnjemu počitku našega splošno priljubljenega sovaščana, posestnika in gostilničarja Karola Raitnerja, ki je umrl na posledicah neozdravljive bolezni, ki si jo je nakopal v svetovni vojni. Pokojni, ki je bil odlikovan z redom sv. Save V. vrste zapušča vdovo s tremi nepreskrbljenimi otroci. Da je pokojni užival med svojimi sovaščani splošno spoštovanje in ugled, je pričala nepričakovano velika udeležba pri pogrebu. Hvala vsem, posebno cerkvenemu pevskeemu zboru in ognjegascem! Da bi mu bila lahka zemlja domača, ostalim pa dodeli ljubi Bog potrebno uteho!

Sv. Barbara v Slov. goricah. Po letošnji dolgi zimi nas kliče in miče delo na vse strani, v vinograd, polje, gozd in sadovnjak. Brezposelnosti pri nas ne poznamo. Obeta se nam sadna letina, na katero že ljudje komaj čakajo, predvsem kajpada na ljube dinarčke za jabolka. Dne 13. marca so bile volitve v cerkveno konkurenčni odbor in so bili izvoljeni soglasno sledeči odborniki: Žifko Mihael in Ferdo Vogrin iz Korene, Krajnc Josip in Grajfer Franc iz Žikarc ter Pen Simon iz Jablane. Občina Korena je sprejela odlok, po katerem se bivša okrajna cesta Sp. Duplek skozi Ciglence—Sp. Koreno proti Sv. Barbari določa za občinsko I. reda. Občinski odbor je poslal skup-

no z občinami Sp. Duplek in Ciglence vlogo na banovinsko upravo, naj bo cesta banovinska ali pa naj da banska uprava prizadetim občinam vsako leto podporo za vzdrževanje te ceste. Občinski odbor korenski je tudi prepoval po tej cesti promet z avtomobili. Vzhodne Slovenske gorice na levem bregu Drave so s tem prizadete, saj veže ta cesta okraje Maribor, Ptuj in Sv. Lenart. Občina Korena pa ima razven te ceste še drugih za 10 km vzdrževati. V Zimici je umrl oče tamošnjega župana Korošec, bivši dolgoletni župan in sodni cenilec. Naj v miru počiva! Franc Dertinek, 20 letni posestniški sin v Mali Zimici, je v nedeljo, dne 10. aprila zabodel z nožem v srca posestnika in očeta treh mali otrok 27 letnega Franca Jakopca na občinski cesti. Zabodeni je na izkrevavitvi umrl. Globoko je pretresla vest o tem celo okolico. Slovenski mladeniči, kdaj boste nehali s tako strašnimi pretepi in poboji, kdaj bo konec žalostni pesmi noža? Ob velikonočnih praznikih so se žikarski in korenski fantje pri streljanju sprli tako, da so imeli vsi za pisanko razparano kožo, na belo nedeljo so težko poškodovali dupleški fantje enega korenskih, da si revež v bolnici išče zdravja. Kdaj bo tega konec, se vprašujejo vsi pametni ljudje in majejo z glavami. Naša društva na vasi in tudi posamezniki naj bi fante izobraževali in pripravljali za napredek v kmetijstvu, v gospodarstvu in jim dajali pošteno zabavo in jih vzgajali za viteško samopremagovanje, saj človek ni rojen za pobijanje. Zastopstvo posmrtninskega zavoda Karitas ima poverjenik Vzájemne zavarovalnice Josip Lešnik v Sp. Koreni; našim ljudem priporočamo to zavarovanje, ki ne pozna špekuliranja s človeškim življenjem, kot se je to v zadnjem času dogajalo. Na Belo nedeljo se je končal z lepo slovesnostjo I. gospodinjski tečaj, katerega je vodila tukajšnja učiteljica gdč. Jožica Peterlin. Tečaj je obiskovalo 11 deklet in so ga z zadovoljstvom dovršila. Dal Bog, da bi se ta gospodinjska šola leto za letom naprej vršila. Vsem pa, kateri so k temu pripomogli, iskrena zahvala za trud. Naše gasilno društvo priredi ob priliki župnega sestanka dne 2. junija veliko tombolo, na kateri bodo lepi dobitki, kakor moško kolo, žensko kolo, klafta drv, svinja, telica itd.

Sv. Tomaž pri Ormožu. Tužno in žalostno so zapeli naši tomaževski zvonovi na veliki torek, dne 22. marca, katerih glas je naznanjal žalostno in strašno novico, da je ležalo na mrtvaškem odru v hiši žalosti truplo blagega krščanskega moža, odbornika v naši Savski občini in zvestega naročnika »Slov. gospodarja« Ivana Majcen, kateremu je nasilnež pretrgal nit njegovega življenja v 32 letu. Strašna novica je pretresla celo tomaževsko faro. Ivan Majcen je šel s svojo ženo dne 21. marca na mesarijo k sorodnikom. Vračala sta se proti domu ponoči na 22. marca ob drugi uri. Ko dospeta še kakih 50 korakov oddaljeno od svoje hiše, ju sreča J. Klemenčič s svojim prijateljem ter Majcena kar zabode na ravnost v srce. Takoj se je zgrudil mrtev na tla. Uboga, vsa prestrašena žena je s težavo dobila toliko pomoči, da so ji ubogo žrtev pomagali odnesti v hišo. Koliko žalosti trpi uboga žena, ki je z ljubljenim možem preživela komaj osem let zakona. Kako je tudi napolnjeno žalosti srce materino in očetovo, pa tudi sestre in dveh bratov! Dva brata pa sta v Ameriki. Napadalec je razgrajal že več noči po vasi. Večer pred umorom je pretepel tudi iz naše vasi Jožefa Marina, ki se je vračal domov s svojega vrha. Da ga ni ubil, se ima zahvaliti ljudem, ki so slišali krik ter ga odnesli v najbližnjo hišo, kjer je strašno potolčen prenočil. Tretja žrtev to noč mu je bila njegov bratranec, ki se je isto noč pozno vračal domov iz Pristave; napadel ga je pred njegovo hišo, trikrat je zamahnil z nožem proti njegovim prsim. Da ga ni umoril, se ima zahvaliti očetu, ki je takoj po klicu »oče« spoznal svojega sina in mu hitro odprl vrata, da je bil v zavetju. Ker ta človek ni mogel dobiti tretje žrtve, mu je potli vse šipe na oknih ter grozil z nožem, da mu še bo prišel v roke. Napadalec se je skrival po gozdovih, orožniki pa so ga vendar ujeli in tako je sedaj v rokah pravice.

Negova. V ponedeljek, dne 4. aprila, je tukaj umrla previdena s svetimi zakramenti po daljši in mučni bolezni v 45 letu svoje starosti Jožefa Krajnc, posestnika v Radvencih. Pogreb se je vršil v četrtek, dne 7. aprila, od hiše žalosti ob prisotnosti znancev in sorodnikov. Naj bo na tem mestu izrečena hvala vsem,

Pozno zvečer po tem, ko se je bil sestal Belak s kugo v zagorskem Suhem dolu, si je poskusil omiliti žejo in prepoditi smrad iz ust s studenčnico na Bučah, predno se je začel vzpenjati navkreber proti ljubemu Pilštajnu. Še tako dolgi požirki mu niso pregnali speklino iz grla in ne smrdljivega okusa. Tolažil se je, da povzroča te nadloge le prvi strah, ki mu je pretresel in zmešal vso notranjost. Drugi dan bo vse dobro pri postrežbi gospodarice Eme.

Je prišvajdral Belakov Dreča še isto noč k Pištelakovim. Domačim se je zdel čuden, spremenjen po obrazu in govoru. Ni mu šla jed, pil pa je, kakor bi vlival v prepad, ker ga je nekaj peklo ter žgalo, povsod je vohal le trohnobo in gnilobo. Kljub prestanemu strahu, za starca daljnji poti, žeji in smradu pa je opisal zbranim tržanom sled kuge in srečanje z njo ob cesti v Suhem dolu. Pri poslušanju so plakali vsi na ves glas in jadikovali: »Sv. Marija, sv. Jožef, Rok in Boštjan, obvarujte nas lakote in kuge.«

Kužni izvidnik Belak ni zatisnil tisto noč po povratku iz hrvaške puščave smrti očesa. Niso

mu odganjale zasluženega spanja strašljive sanje, le žeja, speklina, ki se je pogrezala od grla v prsa in še dalje ter neznosni okus smradu. Andrej drugo jutro ni zajutrkoval, ni vstal k obedu, le pil je in bil zabruhel v obraz ter poln modrikastih oteklin. V noči je vpil na ves glas, da mu gori po drobovju, vzrasle bunke so se odprle, začele so bruhati gnoj, ki je širil' vzduh po — kugi! Reya Andrej ni prinesel iz zagorskega Suhega dola le opisa srečanja s kugo, njo samo, ki mu je izžgala življenje iz telesa junija leta 1578. Belak je postal na Pilštajnu prva smrtna žrtev kuge. Ko so izročali tržani njegovo truplo zemlji, so bili uverjeni, da že Zagorci niso pretiravali, resnica je tudi, da je Belak srečal kugo in je bil zanj ta sestanek smrti, ki je bila povabljen z radovednim izvidom v gorenjsko območje pražupnije Pilštajn.

Ni ostal Belakov Andrej osamljen glede okuženja. Enkratno srečanje kužnega izvidnika s črno marogasto kravo ni zbudilo na smrt le njega samega, skoro vse one, ki so poslušali ono noč Belakovo povest o sledovih kuge. (Dalje sledi.)

strani, da vzbudi zanimanje za ritanskega potepuha po celem svetu. Pred kratkem se je mudil rak v človeški podobi v Berlinu, bo prepotoval celo Evropo in se bo prikazal leta 1934 na svetovni razstavi v Čikagi.

Prav ima.

Markec: »Ivanček, staviiva, da skočim višje kakor naša hiša!«

Ivanček: »Dobro, če to res moreš, ti dam svojo novo žogo.«

Markec je skočil par centimetrov visoko.

Ivanček: »No, in...«

Markec: »Jaz sem skočil. Zdaj pa naj skoči še hiša. Bom videl, če bo skočila višje od mene.«

Markec je dobil žogo.

ki so ji lajšali težave njene bolezni. Rajna naj počiva v miru.

Sv. Vid pri Ptuj. Neizprosna smrt nam je pograbila blago in vzorno gospodinjjo, oziroma mater, katero smo 14. aprila spremljali k večnemu počitku. Bila je to Elizabeta Cafuta, posestnica v Sovičah, rojena Krajnc od Sv. Miklavža pri Mariboru. Rajna je pestovala našega prvega bana g. inž. Dušana Sernec. Kako je bila priljubljena pri vseh, ki so jo poznali, je pokazal njen pogreb, katerega se je udeležilo mnogo ljudi. Hyala vsem udeležencem, zlasti pevskega zboru, ki je pod vodstvom g. organista Ivana Brglez zapel pretresljive in v srce segajoče žalostinke doma in ob grobu. Blaga žena naj počiva v miru! Njenemu sinu in sinahi, kakor tudi vsem sorodnikom pa izrekamo naše sožalje!

Sv. Marjeta niže Ptuja. Tukajšnje prostovoljno gasilno društvo priredi v nedeljo, dne 1. maja efektno tombolo, katere čisti dobiček naj bi bil kot osnova za prenovitev sedanje ročne brizgalne s pomočjo pomožnega motorja v motorno brizgalno, ki nam bo znatno olajšala naporno gasilsko službo. Pridite vsi, ki vam je na srcu uspeh potrebnih gasilnih društev in oni, ki želite dobiti kak lep in vreden dobiček, pridite, ker krasna omara, postelja, novo moško kolo, komplet plug kar za oranje, vreča bele moke, premog in še mnogo drugih lepih dobikov vam garantira, da ne boste odšli praznih rok. Segajte pridno po srečkah, ki so po 4 Din, kajti: Slovenec, um ti je dan, najlepši dobiček dobiš, če nisi zaspan! Vstop na veselilni prostor bo prost. V slučaju slabega vremena se vrši tombola dne 8. maja. Odhbor.

Polenšak pri Ptuj. V zadnjem času se je pogosto pri nas oglašala smrt ter redčila naše vrste. Eno izmed najstarejših v fari smo pokopali, in sicer 88 let staro pridno in delavno ženo Kato Šumenjak iz Polenec. Pokojna je potrpežljivo in vdana v voljo Najvišjega prenašala večtedensko bolezen. Rodbina Šamperl iz Bracavec je zgubila vrlo deklo Lenko, katera jim je nad 40 let skrbno in zvesto služila. Mati zemlja je še sprejela par malih ljubljencev, katerih duše so pomnožile število angelcev: Kosečov iz Polenšaka, Njivarov iz Zasadov, Golobov iz Brezovec in Matjašičev iz Slomov. Vsem rajnim večni mir, preostalim naše sožalje. — Pred prazniki so pripeljali iz bočnice v Ormožu kmeta Tomaža Bezjak iz Bracavec. V jeseni mu je stopil konj na nogo. Nič hudega sluteč ni na to polagal posebnih paznje. Šele meseca januarja, ko se mu je noga hudo gnajila in je začela postajati črna, so ga prepeljali v Ormož, kjer so mu, da rešijo vsaj življenje, takoj odrezali v kolenu nogo. Upamo, da bo pošten in dober mož skoro okreval. Sočustvujemo z njegovo ženo in sinom Tonetom, slušateljem medicinske fakultete v Ljubljani. Za praznike se je dvonožni lisjak spet oglasil v Polencih pri posestniku, ter izvajal kar na praktičen način boljše življenje s tem, da je pobasal par najlepših kokoši in z njimi izginil v objem nočne teme. Kakor se čuje pa ne bo dolgo, ko se bo ta dvonožna ptica roparica prav temeljito ujela in si osmodila stoje tatinske kremplje, kakor oni iz sosednjih Hlaponcev.

Rakovci—Sv. Tomaž. V jutro, dne 5. aprila tega leta so nam zvonovi naznanili, da je preminul iz naše sredine dober oče in mož ter ysem priljubljen sosed Matija Markrab v Rakovcih, star 36 let. Bolehal je tri mesece na gušici. Pogreb je bil 7. aprila ob obilni udeležbi. Pokojnik je bil v vojni, pri čemer si je nakopal bolezen, katero je takoj občutil. Bil

je veren katoličan in več let naročnik »Slov. Gospodarja«. Zapušča žalujočo ženo in tri nepreskrbljene otroke. Pokojnika priporočamo v blag spomin in molitev. Rodbini naše sožalje.

Ljutomer. Naša »Glasbena šola« priredi v nedeljo, dne 24. aprila v telovadnici osnovne šole tukaj po večernicah ob 3. uri svoj javni nastop z gojenci glasbene, klavirske in pevske šole, in sicer posamezno, v dvoglasnem, triglasnem igranju in v orkestru. Pridite, da slišite naš nadebudni glasbeni naraščaj! Vstopnine ni.

Krapje. V visoki starosti 84 let je na Gornjem Krapju preminula skrbna in pridna gospodinja Katarina Karba. Blag ji spomin!

Tepanje pri Konjicah. Naše delavno gasilno društvo je sklenilo in že tudi začelo v svojem kratkem obstoju s pripravami za gradbo gasilnega doma. Pridni naši možje in fantje, člani in nečlani, so z navdušenjem in popolnoma nesebično začeli prvi in navozili velik kup darovanega lesa iz raznih gozdov. Če bodo z enako marljivostjo in vztrajnostjo dovažali še ostali gradbeni material, je verjetno, da bodo pričeli z gradnjo že meseca junija. »Slovenski Gospodar«, pravi prijatelj našega kmetskega stanu, prihaja tudi letos v lepem številu v našo sredo. Otroci ga kaj radi prinašajo s pošte, vsi ga z veseljem čitamo in vsakokrat težko čakamo njegovega prihoda.

Prihova pri Konjicah. Pomlad je privabila tudi naše žene in neveste iz zapečka. Tako je dne 11. aprila pripeljal Anton Pliberšek, večletni cerkveni pevec in član katoliškega izobraževalnega društva na Prihovi, na svoj dom mlado gospodinjjo Julčko Krichbaum iz Prihove, katera je vrla Marijina družbenka. Tudi sestra ženinova, dobra Marijina družbenka, katera je vedno skrbela za molitev in klanje oltarjev, Frančiška Pliberšek je isti dan podala roko v zakonsko zvezo zglednemu mladeniču Šimeni Blažič iz Zafosta pri Slov. Bistrici. Veseli svatje so pri licitaciji zbrali za misijone 100 Din in za dijaško semenišče v Mariboru 110 Din. Mladim novoporočencem obilo sreče, svatom pa Bog plačaj!

Studenice pri Poljčanah. Dne 13. aprila smo položili v grob truplo rajnega Janeza Krajnc, posestnika v Križehi vasi. Doživel je visoko starost 80 let. Rajni je bil vse življenje marljiv in dober gospodar, hodil je rad v cerkev in pristopal pogosto k obhajilni mizi. Da je bil rajni vsem priljubljen, je pričal njegov pogreb, katerega se je udeležilo veliko število faranov, sorodnikov in znancev. Bog daj njegovi duši večni mir, njegovim domačim pa naše sožalje!

Sv. Primož — Sv. Jurij ob juž. žel. Zopet so zapeli zvonovi zadnji pozdrav in naznanili, da se je preselil v večnost 81 letni posestnik Anton Guzej. Bela žena je vzela iz te solzne doline najstarejšega župljana. Ni mu bilo usojeno dočakati velikonočnih praznikov. Po vseh bližnjih krajih se je raznesla vest, da je preminul naš nadvse ljubljani Vrtnjek. K večnemu počitku smo ga spremili ob veliki udeležbi v torek, dne 15. marca. Na sedmini se je nabralo 28 Din za uboge farane. Rajni naj v miru počiva!

Vitanje. Roko si je zlomil pri podiranju hrsta posestnik in načelnik posojilnice g. Franc Hrustel, po domače Dervar iz Vitanja. Prvo pomoč je našel v celjski bolnici.

Šmarje pri Jelšah. Zadnja številka »Slov. gospodarja« nam je naznanila, da bo 1., 2. in 3. maja tega leta velika vinska razstava in vinski sejmi pri nas, katerega priredi sreski kme-

tijski odbor v prostorih hotela g. J. Habjana. Prav tako in želimo veliko uspeha; saj so kleti še polne, denarja nam pa grozno primanjkuje in res ne vemo, kako naj letos svoje vinograde dobro obdelamo in za žveplo in galico in kolje in druge potrebščine skrbimo. Le to si upamo pripomniti, da bi naj imel v pripravljalnem odboru tudi pravi domači vinogradnik vplivno besedo. V tem slučaju bi ne bili le izvenšmarški vinogradni okraji naštet, ampak bi dobila tudi naša »Škofija« svoje častno mesto. Oj, ko bi ne bilo lanske toče! Kako bi se Šmarčani postavljali s svojim Šmiklavžekom in Bobovšekom, katerima so pred 10 leti na mariborski razstavi odločili častno mesto. Znabiti bi se pa še vsaj za poskušnjo dobilo kaj starine pri g. Gajšku, dr. Brenčičevih in gospej Jagodič.

Kostrivnica. Tukaj se je poročila pridna Marijina družbenica Neža Tadini z Janezom Trofenik. Na njuni gostiji se je nabralo 102.50 Din za tukajšnje uboge šolarje, za kar bodi darovalcem izrečen Bog plačaj! Novoporočen-

Velenje. Tudi pri nas se sliši žalostni glas: kriza. Kakor po drugih krajih tudi pri nas kmet ne more prodati še za tako nizko ceno ne živine, ne lesa, kakor tudi ostalih kmetijskih pridelkov. Terjatve na davkih in dolgovi so na dnevnem redu. Tudi iz rudnika se sliši žalostna pesem o krizi, in sicer v večjem obsegu. Praznovanje delovnih dni, znižanje plač in redukcija delavstva. To so stvari, ki težko zadevajo ubogega rudarja trpina, kateri žrtvuje svoje zdravje in moč pod zemljo. Ko so še delavci zaslužili primerno plačo, je tudi kmet mogel prodati svoje pridelke, sedaj pa je ta kupčija popolnoma izostala. Ako pogledaš otroke, boš opazil, da imajo hrano in pomanjkljivo obleko. Strašna sovražnica človeka je tika je začela svoje kruto delo. Vprašamo se, kakšen bo ta rod v bodočnosti? Sporočamo tudi, da je živinozdravnik g. I. Koželj v Šostanju rešil pri Goršku, posestniku v Bevcāh, lepo mlado kravo pri teletenju gotovega pogina.

Sv. Frančišek v Sav. dolini. Smrtna kosa ima v zadnjem času pri nas obilno žetev. Na velikonočni pondeljek smo pokopali Ivana Majcenovič, očeta g. Alfreda Majcenovič, gozdnega nadzornika in gostilničarja v Radvanju, ter Marijo Part iz Juvanja, ki je po mukopolnem trpljenju dokončala svojo življenjsko pot. Takoj naslednji dan je zopet zapel mrtvaški zvon in naznanil, da se je preselila v boljše življenje, najstarejša oseba naše župnije Marija Fužir iz Meliš, stara 89 let. V torek, dne 5. aprila, pa je celo faro pretresla žalostna novica, da je pri podiranju dreves v gozdu smrtno ponesrečil Jože Lužnik, po domače Pezarjev iz Okonine. Vsled pritiska močnega vetra je namreč težka bukev padla v nasprotno smer ter ga potem vlekla po strmini nekaj časa navzdol, tako, da mu je glavo popolnoma zmečkala. Pokojni Jože je bil priden fant, ki se je rad udeleževal naših društvenih prireditev. Počivaj mirno v zemlji domači! Težko prizadeti družini naše sožalje! — Prosvetno društvo se najlepše

Pri ljudeh z nerenim delovanjem srca povzroči kozarec naravne »Franz Josefove« grenčice, če ga popijete vsak dan zjutraj na tešče, lagodno, mlo iztrebljenje črevesja. Zdravniki za srčne bolezni so prišli do rezultata, da učinkuje »Franz Josefova« voda tudi pri težkih oblikah srčne hibe sigurno in brez vsake neprilike. »Franz Josefova« voda se dobiva v vseh lekarnah in drogerijah ter špecerijskih trgovinah.

zahvaljuje cenjenemu občinstvu, ki je doma na Belo nedeljo, kakor tudi na praznik 4. tega meseca pri ponovitvi v Gornjemgradu, v tako lepem številu prisostvovalo prireditvi opere »Veseli kmetič«. Zahvala naj velja tudi vsem neutrudljivim igralcem ter igralkam, posebej še bratoma Joškotu in Ivanu Časl za njihov trud pri učenju te nelahke igre. Katoliška prosveta naj živi!

Rečica ob Savinji. Odkar sem naročnik »Slovenskega Gospodarja«, mi je najljubši dan v tednu četrtek, ko mi pošta dostavi vaš list, katerega z vso pazljivostjo prečitam. Od vseh strani se slišijo tožbe o neznosni krizi, ki nas mori, od nas pa so pretožbe bolj redke. Mogoče bi kdo mislil, da se nam dobro godi, pa ni tako. Res je, vsega je dosti, toda po trgovinah, samo njega (denarja) od nikoder ni. Dobro se spominjamo časov pred par leti, ko smo vsi živeli res človeka dostojno življenje. Pa tudi takrat niso bili vsi zadovoljni, ter so si želeli boljše, pa prišlo je baš nasprotno.

Nazarje v Savinjski dolini. Žalostno novico so napovedali naši zvonovi dne 4. aprila, oznanjujoč, da je umrla v 75 letu starosti po kratki bolezni vsem priljubljena in miroljubna gospodinja Breznik Marija, po domače Mlinerca v Žlabru. Pokojna je bila vdova osemnajst let; med tem časom je doživela veliko bridkih izkušenj, kajti gospodarila je sama do smrti. Imenovana je bila vzorna krščanska žena, ljubila je mir, s sosedi je živela v lepi slogi, rada je vsakemu pomagala, kolikor je bilo v njeni moči, dobra družba je rada podpirala. Da je bila priljubljena, je dokazal dan njenega pogreba z velikansko udeležbo ljudstva, tri gasilna društva so se udeležila pogreba z zastavami. Ko je ob odprtem grobu govoril domači g. župnik, je bilo solzno vsako oko. Blaga mamica, počivaj v Gospodu! Tolažba domačim, da se vidimo nad zvezdami. Dne 8. aprila smo izročili materi zemlji najstarejšega moža iz naše župnije, 90 let starega Dobrovc Matevža, po domače starega Žlabornika. Pokojni je bil oče župnika Jožefa Dobrovc, ki je že pred 5 leti umrl v Črni v Mežiški dolini. Rajni oče je bil miroljuben in skrben gospodar; ljubil je treznost, sovražil alkohol. Lahka mu zemljica!

Bočna pri Gornjem gradu. Na velikonočno nedeljo, ko je naš božji Zveličar šel v svojo slavo, je tudi, kakor upamo, blaga krščanska žena Ana Žmave, mati vlč. g. Jož. Žmave, kathečeta v Trbovljah, šla v nebeško slavo. Bila je zelo dobra in usmiljena do revežev, da je neka tukajšnja žena, ko je slišala o njeni smrti, rekla lepe besede: »No, zdaj je pa umrla mati ubogih.« Posebno jo je veselilo, če je prišel v njeno hišo kak duhovnik. Imela je tako lep in veličasten pogreb, kakršnega še ni bilo v tej župniji; bilo je sedem duhovnikov in skoraj tolika množica ljudstva, kakor na dan farnega patrona sv. Petra. Naj se v nebesih veseli božjega obličja!

Vprašanja in odgovori.

F. A. v H. Ali nedeljski Slovenec daje odgovore le naročnikom? — Ne, čitateljem. Lahko pišete!

Z. Št. v R. Kje se kupujejo semena? — Čitajte naše inserate! Berdajs v Mariboru.

F. H. v H. Ali za banovinsko koruzo občina lahko terja kuluk? Ali bomo res morali vrniti agrarno zemljo? Kako bo z vinotoči? — Glede banovinske koruze, če je prišla, da se zastonj deli revežem, nam ni znano, da bi bil pogoj ta, da mora dotični na kuluk. Poglejte na občini določila za razdelitev! — Agrarne

zemlje ne bo treba povračevati! — Glede vinotočev ne bomo v vsaki številki pisali! Počakajte teden dni, da bo novi zakon, ki bo objavljen in si ga shranite!

F. J. v K. Starši so prodali neugodno, ali lahko spremenijo? — Če so prodali pod polovico vrednosti in se niso zavezali; tudi v tem slučaju velja pogodba, ki se lahko izpodbija, ampak le sodnijsko.

A. K. Š. L. Mojo kobilu so zapisali med zapuščino mojega sina. Ali to lahko storijo? — Ne. Vi morate pri zapuščinskem sodniku položiti izjavo, da je kobila vaša. Ako ostane zadeva sporna, morate pa tožiti, če se spleča.

J. Ő. v O. Ali mora ubijalec mojega sina dati tudi v denarju odškodnino, ker imam veliko škodo? — Ko je bila razprava, se je kazeno določevala. Gotovo je tudi odškodnina poleg! Vprašajte sodnijo, kjer je bil obsojen, kak je obsodba.

Sk. I. S. Kje se dobi viničarska knjiga? — Na občini. Prodaja pa jih tudi Tiskarna sv. Cirila.

Glede Vzajemne pomoči sporočamo številnim vpraševalcem, da je prijavila likvidacijo.

N. K. v Št. J. Ali obstoja za zobotehniške tarife? — Obstoja. Ako se vam zdi predrago, zahtevajte pismeno potrdilo o čem se je toliko plačalo.

A. R. v P. Poglejte pravilnik o zavarovanju v božični številki. Naslovnik, to ste vi, dobite.

J. L. v P. Ali me lahko čisto razdedinijo, če sem premožen? — Ako imate svoje bogastvo od drugod in ne kot delež na dediščini, vas ne morejo po materi v celoti razdediniti.

E. Š. v Č. Prodala sem pol hiše in pol kuhinje, da si postavi svoj štedilnik; zdaj pa noče! — To je pa čudna kupčija! Pogodba, kakor ste jo popisali, je neveljavna.

I. V. v R. Koliko Din je 10 avstrijskih krajcarjev? Ali lahko tožim Higijenski zavod v Ljubljani? Ali moram za poravnavo imeti zastopnika, da dobim svoj denar? — Prvo: Kolikor je baker vreden, skoro nič. — Drugo: Lahko tožite, če je higijenski zavod priznal cesijo. Tretje: Ni treba avdokata, ne zbornice industrijcev, ampak samo v dvojnem prepisu prijavite sodišču svojo terjatev proti trgovcu, ki je v poravnavi. Koleki: 5, in na vsak prepis po Din 2.—

Vprašanja brez točnega naslova — romajo v koš!

P. R. S. v Sv. Fr. Neka rejenka, ki je šla po sveču, se je vrnila in zahteva posestvo, češ, da ji je bilo obljubljeno. Oni, ki je obljubil, je pa prodal in umrl. Rejenka ima vknjiženih 300 kron in zahteva 3000 Din. Ali so njene zahteve upravičene? — Ne. Obljuba ni nič, če ni zavarovana pogodbeno pred pričami ali z vknjižbo. Kar ima vknjiženo, to je 300 kron z obrestmi vred, ki so vknjižene, vplačajte na sodišču in zahtevajte, da da potrdilo in podpis za izknjižbo. 3000 Din nima pravice zahtevati.

I. N. v V. Kako naj plačam dediče, ko je posestvo polovico manj vredno kot je bilo pred dvema letoma cenjeno? — Počakajte na zakon o zaščiti kmeta.

L. K. v Š. Imam vrednostne papirje, ki sem jih kupil pri Jovan Buloviču. Ali veljajo? — Originalni papirji veljajo. Pokažite jih kje v banki, da igrate, če niso že izžrebani in dobite od kuponov denar.

M. F. v P. Sin se je pred pričami zavezal plačati vse dolgove. V prevzemno pogodbo pa nismo dali. Ali je dolžen plačati? Je dolžen plačati, ker je ustmeno pogodbo že priznal s tem, da je več dolgov plačal. Trgovec bo terjati od vas, vi pa od sina. Lahko pa svojo

terjatev od sina trgovcu odstopite, pa bo terjati kar njega.

K. J. v B. Zakaj pri prodaji krme vojaštvu odtegnejo 1 ? — To je prometni davek, ki ga je treba pri vseh dobavah državnim uradom plačati.

Strašno trpljenje ruskega naroda.

Nemški inženir Vilhelm Melhert je bil v tajni službi ruske Čeke in kot tak v važnih zadevah poslan v London in Newyork. Ker se je pa te ogabne službe naveličal, je hotel tajno pobegniti. Toda vodja Čeke v Arhangelsku, Balkanov, je beg preprečil ter ga je obsodil, da mora iti v koncentracijski tabor pri Arhangelsku. Bil je v taboru No. 2 in nazadnje v taboru pri Pinegi. Od tu se mu je posrečilo pobegniti v domovino. Vilhelm Melhert vse to prav živo in silno zanimivo popisuje v mnogih številkah velikega ruskega lista »Vozroždenie« v Parizu. Mi vse drugo opustimo, le silno trpljenje ruskega naroda v barakah koncentracijskih taborov hočemo kratko opisati. Vse, kar je napisano v omenjenem listu, je Melhert sam videl in doživel, ker v taboru No. 2 je bil v pisarni, kjer je mogel vse izvedeti. Pri Pinegi pa je opravljal inženirsko službo. Ker se je smel bolj prosto gibati, je mogel pobegniti.

Opisuje strašno bedo jetnikov koncentracijskega tabora No. 2 pri Arhangelsku. Jetniki sekajo po zimi pri 40 stopinjah mraza, stoječ do kolena v snegu. Vsak je dolžan dovršiti svoje dnevno delo od 4 do 6 kubičnih metrov. Rano jutraj, ko je še celo tema, gre partija na delo. Delata po dve skupaj; eden seka, drugi odsekava veje. Tako gre delo do poznega večera, dokler ni naročena količina gotova. Jetniki so gladni, slabo obuti in oblečeni, zato ne morejo vzdržati dolgo in umirajo kot muhe. Mnogi se sami končajo, obesijo, odsekajo si prste, vlivajo vodo v čevlje, da bi jim noge zmrznile. Zlasti ženske si pogosto odsekavajo prste. Vsi jetniki v taboru bolehajo na skorbutu. Vsak dan staroste barak naznanijo vodstvu tabora, da je nekaj deset ljudi umrlo.

Kateri omagajo pri delu v lesu, jih zagrebejo kar pod sneg in šele pomladi jih zakopljejo v jamo. Ko skopni sneg, se vidi pokrajina posejana z mrtvim trupli. V vseh severnih ruskih lesovih je na tisoče mrtvecev, katere zagrebejo v zemljo kot živali. Sovjetska oblast prepove, da bi se delal hribček nad grobom, zemlja se mora poravnati. Če dosti jetnikov umrje in ni več delavcev, pride nov material, za to skrbi Čeka. Sem pošiljajo kulake = velike kmete, ki se nočejo vpisati v kolhoze, kazake in tudi precej stare inteligence. Te čaka tukaj gotova poguba. Kako bodo delali taki ljudje po 10 ur na dan pri 40 stopinjah mraza? V Arhangelsk so prihajali tujezemci Angleži, Amerikanci in drugi, ki so kupovali les. Pogle dati so hoteli tudi tabor No. 2. Ker so pa tam videli silno bedo, nesnago itd., je bilo sovjetskih mogotcev sram. Za to so v Moskvi sklenili preseliti vse

jetnike tabora v drug kraj, tabor N. 2 pa so preuredili za druge namene.

Nihče ni vedel, kam bodo šli. Vse jetnike so odposlali iz tabora, šli so in prišli zvečer do neke postaje blizu Arhangelska. V hudem mrazu in slabi obleki so čakali celo noč na vlak. To noč je umrlo na poti in pri železniški postaji 115 ljudi. Nihče se ni za nje pobrigal. Prvi vlak je prišel šele zjutraj. Ubogi ljudje so vstopili v nezakurjene vozove. Tri dni in tri noči so naglali jetnike v vagone. Med tem časom so čakali na prostem in so se gregli pri zakurjenih gromadah.

Šest dni so se peljali po železnici do postaje Pinega Perm — Kotlaške železnice. To je bila šestdnevna vožnja gladi in mraza. Bilo je v vsem 30 vlakov s človeškimi tovari. Zgube so bile: 235 ljudi je umrlo, 310 je bilo ozebljih na nogah, rokah, ušesih ali drugače, nekoliko stotin jih je zbolelo na tifusu. Zgube so znašale 5 do 6 odstotkov, kar so čekisti smatrali za normalno. Postaja Pinega je v velikanskem lesu. Tja v silno gozdno pustinja so poslali sovjetski rablji čez 20.000 ljudi pri 40 stopinjah mraza in so jim rekli: sami delajte svoj tabor z lastnimi močmi. Za prvo silo so napravili začasne kolibe iz vej in mladih dreves, da bi bili vsaj pokriti pred silnim mrazom. Zanetili so ogenj — grmade in okrog njih se je zbralo na tisoče ljudi.

Težko je pozabiti to mračno sliko: V lesu okrog gorečih grmad leže moški, ženske, starci, mladina in otroci. Izmučeni od gladi in mraza mislijo samo na to, da bi se rešili, četudi za ceno življenja, nadčloveškega trpljenja. Eni dremljejo kot bi na vse pozabili. Ti ne vstanejo več. Jutri jih bodo črtali iz zapisnikov. Drugi poskušajo oživiti zmrzle ude, drgnejo s snegom noge, prste, lica, a najbolj krepki delajo kolibe.

V tekú petnajstih dni so jetniki organizirali svoje lastno prisilno delo. Zgube vsled umiranja so bile strašne. Zdelo se je, kakor da bi vsi skupaj s stražo in načelnikom tabora bili obsojeni na smrt. Potem so začeli delati stanovanja za služabnike in barake. Vilhelma Melherta so postavili za inženirja. Barake so delali po zgledu arhangelskega tabora. Narejene so bile iz smrekovih in borovih desk, in sicer ena za tisoč ljudi.

Kakor znano, se je začel leta 1928. boj zoper kulake = velike kmete. Na stotisoče kmetov je bilo izgnanih iz svojih domov. Iz vseh gubernij Rusije so jih gnali na sever in v Sibirijo. Nihče ni pomislil, kam dejati to ogromno maso ljudi. Sovjet. vlada je brezbrizno izjavila, da želi uničiti razred kulakov, a prej jih še hoče izrabiti za delo, potem — naj poginejo. Barake so bile vedno prenapolnjene. Kadar so prišle nove partije, so jih začasno namestili kar na goli mrzli zemlji pod deskami za spanje. Dostikrat se je zgodilo, da so sledeče jutro izpod desk vlačili mrljice.

V vsakem taboru sta dva ravnatelja: »beli« in »rdeči«. »Beli« je strokovnjak in skrbi za gospodarstvo tabora, »rde-

či« ima skrb za stražo, vohuni in kaznuje. Je vedno agent Čeke in ima oblast sam od sebe kaznovati s smrtno kaznijo. O 5. uri zjutraj se jetniki buče na delo. Za zajutrek imajo posodico vroče vode in ržen kruh. In to je vse, kar dobe za celih osem ur prisilnega dela v lesu. Vsak vzame seboj kratec kruha. Po osmih urah prisilnega dela, ko je »norma« izpolnjena, prejme jetnik v kuhinji kilo kruha in posodo ribje juhe, to naglo povzije in se vleže smrtnotruden na gole deske.

Strašno je življenje nesrečnih ruskih ljudi v teh lesovih in v tem blatu, strašno so njihove muke in trpljenje. Melhert pravi, da njemu ni bilo tu obstat, ki je imel nekaj svobode in boljše hrano, kaj še le drugi, s katerim so delali kakor s sužnji! Na tisoče in tisoče ljudi je leglo v grob v teh neprehodnih lesovih in v tem strašnem blatu!

Končuje pa inženir V. Helhert svoj opis približno takole: »Pogosto sem mislil, če me Gospod reši iz te ječe in bom spet prišel v človeško družbo, da bom v mestih pozval narod in bom vse povedal, kar so videle moje oči in slišala moja ušesa. Zaklical bi vsem Evropejcem, sinovom krščanske omike, ki kupujejo sovjetski les, ali vedo, koliko ljudi umrje vsak dan, vsako uro v sovjetskih taborih, kateri opravljajo prisilno delo? Čekisti delajo z ljudmi grše in hujše kot s psi, in sicer le radi tega, da bi se predelalo več lesa, kateri bi se prodal v inozemstvu za dobro valuto, da bi se napolnila boljševiska blagajna. Ali ne vedo ti »džentleman«, da je vsako bruno, vsaka deska, katera se na ladijah prepelje v London, New York ali Amsterdam, polita s krvjo in solzami mučnikov, ki opravljajo suženjsko delo v arhangelskih, vjatskih, kermških in vologodskih lesovih? O dobro vedo, vedo, a maše si ušesa in zapirajo oči.«

In mi bi še pristavili: Nekateri hvalijo sovjetsko gospodarstvo in pišejo, da v tem oziru še samo Amerika prekaša sovjete. Ali pa tega ne vedo, koliko stotisočev ljudi je že umrlo vsled tega gospodarstva? Na desetine in desetine koncentracijskih taborov je v severni Rusiji in v Sibiriji. Na stotisoče ljudi je v teh taborih, ki predelujejo les za izvoz, n. pr. samo pri Čižovki je tabor za 70.000 prisilnih delavcev. In vsi ti ljudje so pri strašnih pogojih, ki jih zahtevajo moskovski rablji, obsojeni večinoma na smrt. Naši delavski listi grome zoper kapitaliste, ki stiskajo delavce ter jih slikajo kot krvosese. Pri tem pa hvalijo sovjetsko gospodarstvo, ki se ga drži kri stotisoče slovenskih bratov, žrtev sovjetskega trinoštva. Je li to pravično? Ali se ne pravi to zamolčavati resnico in zapeljevati čitatelje na napačni tir? Sploh pa številkam, s katerimi se baha sovjetsko gospodarstvo, ne smemo verjeti, ker je po izjavi inženirja Melherta 25 do 50% potvorjenih. Sovjeti se lahko hvalijo le s trinoštvom, ovaduštvom, bedo in pomanjkanjem, ki vlada v vsej Rusiji.

A. K.

Porast prebivalstva.

Zdravstveni oddelek Društva narodov je ugotovil porast ljudskega gibanja v Evropi, Avstriji (z Novo Zelandijo) in na Japonskem. Natančno je ugotovljena ena tretjina celotnega prebivalstva na svetu. Zaključek ogromnega dela izkazuje zanimiv pregled razmerja med številom rojstev in smrtnih slučajev v posameznih pokrajinah od začetka tega stoletja.

Z omenjeno statistiko je dokazano že znano dejstvo: število rojstev več ali manj povsod nazaduje. Edina Japonska je v tem oziru izjema, ker izkazuje znaten porast rojstev. Francija je bila skozi leta glede rojstev v svetovni statistiki na zadnjem mestu, pa so jo že sedaj prekosile: Angleška, Avstrija, Švedska, Norveška, Estlandija ter Švica.

Smrtni slučaji so v primeri s predvojno dobo najbolj padli na Ruskem, v Španiji ter Italiji. Tudi Čehoslovaška, Avstrija, Ogrska in Nizozemska izkazujejo znižanje umrljivosti. Angleška, Danska ter Belgija se danes lahko ponašajo s prav neznatnim zmanjšanjem umrljivosti.

Statističarji so vzeli leto 1928 kot mejnik za preizkušnjo razmnožitve prebivalstva na svetu in v tem letu se je dvignilo prebivalstvo Evrope (brez Rusije) za 3 milijone. Od te številke odpade največ na Poljake, Nemce in Italijane s 400.000, Rumune, Špance ter Angleže s povprečno 250.000. Z vsoto 100 tisoč sledita še Čehoslovaška ter Nizozemska.

Japonska napreduje letno glede rojstev za 900.000, Avstralija pa za 850 tisoč.

Raznoterosti.

Krompir in šunka za naročnino. Na zborovanju lastnikov časopisov osrednjega zapada, ki se je vršilo v Chicagu, je upravnik nekega podeželskega časopisa objavil, da je zopet prišla v sedanjí krizi v modo stara navada, da podeželsko prebivalstvo vsled pomanjkanja denarja plačuje svoje časopisje v naravnih pridelkih, kakor so krompir, repa, zelje, meso itd. Še steklenico vina, in uredniki takih listov bodo imeli najlepše življenje.

Kaj je v človeškem telesu. V človeškem telesu (v normalnem) je toliko masti, da bi iz nje lahko nakuhali 7 kosov mila, iz železa pa, ki ga ima telo v sebi, bi lahko napravili srednjevelik ključ. S sladkorjem bi si lahko osladili porcijo popoldanske kave. Če bi pa celo telo industrijsko izkoristili, bi dobili vrednost telesa, reci in piši: 57 dinarjev.

Listnica uredništva. Ribnica: Pisali ste s svinčnikom; take pisave stavec ni dolžan brati, ker se pri tem preveč zamudi. Ob drugi priliki, prosimo, pišite s črnilom, in sicer samo na eni strani. Pozdravljeni!

Novejše.

Maribor. V Mariboru je umrla 12. aprila so-proga lesnega trgovca in posestnika gospa Marija Obrán. Bila je prava krščanska žena, dobra mati ter skrbna gospodinja. Vsi, ki so jo poznali, so jo spoštovali, ljubili in se vzgledovali nad njeno skrbjo za dobro družino. Blagi mamici Obránovi svetila večna luč, možu, sinu in hčerkama naše iskreno sožalje!

Za sv. birmo
Vam nudimo krasne oblekce in čevljičke
Trgovski dom Maribor

MALA OZNANILA

Dekle z dežele, staro 15 do 18 let se sprejme k enemu otroku. Hoste v Mariboru, Stritarjeva 7. 556

Obče znana tvrdka C. Pickel, Maribor, Koroševa ulica 39 priporoča za tekočo stavbeno sezijo vse tozadevne potrebščine, kakor: cementne cevi, cemente in umetno-kamene stopnice, cementne plošče za tlak in druge cementne izdelke, nadalje je na razpolago vedno sveže apno iz Zagorja, la trboveljski cement, razne tvarine za izolacije, strešne lepenke vseh števil, kamenite cevi itd. itd. Tvrdka prevzame tudi kanalizacije in asfaltna dela pod nadzorstvom posebnega strokovnjaka. 438

Pred nakupom si pogledajte zalogo in cene tvrdke **Vicel**, trgovina s kuhinjsko opremo (hišnimi potrebščinami, emajlirano pločevinasto vilito in aluminijevo posodo, porcelanasto, kameninasto in stekleno robo). Maribor, Gosposka ulica št. 5. 557

Preklic. Spodaj podpisana naznanjam, da od 18. aprila nisem več plačnica za svojim možem Konradom Čeh v Bišu št. 35. Ivana Čeh. 561

Kupim posestvo od 1 do 3 johe oddaljeno od Maribora 1 do 4 km. Eventuelno tudi vzajemem v najem. Naslov v upravi. 560

Proda se hiša, zemljišče z njivami in drevjem in gozdom po nizki ceni. Obrniti se na naslov Alojzija Obrán, Pršetnici, Sv. Tomaž pri Ormožu. 558

Sadno drevje, prvovrstno, jabolke in hruške ter lepe divjake se dobi v Mariboru, Vetrinjska ulica 22, dvorišče pri I. Golob. 562

Singer šivalni stroj (Rundschiff) z 10 letno garancijo proda za 950 Din specialna mehanična delavnica Rupert Draksler, Vetrinjska ulica 11. 563

Dve lepi spalnici, več postelj, omare za obleko od 120 Din, za perilo s 4 predali 180 Din, stoli, mize, posoda se proda v petek 22. in v soboto 23. aprila, Strossmajerjeva ulica 5, desno. 565

Bukovo oglje, drva in suhe cepanice kupujem na vagone. Ponudbe z najnižjo ceno na upravo lista pod šifro »Gorivo«. 566

Vsi, ki skrivate denar doma, naročite si železno domačo blagajno, da vam denar ne zgori ali vam ga tat ne ukrade. Pišite po ofert na Schell in drug, Maribor, Koroška cesta. 531

Lepo stanovanje na deželi se odda starejšim mirnim zakoncem. Naslov v upravi lista. 509

Vajenca, močnega in zdravega samo iz Maribora ali bližnje okolice, da bo lahko stanoval doma, sprejme »Kristale« v Mariboru, Koroška cesta. 530

Nagrobne spomenike iz marmorja in umetnega kamna in druga dela izvršuje po zelo ugodnih cenah, tudi na mesečne obroke, se priporoča: F. Koban, Rače-Fram T. št. 6. 449

Ofer, 2-3 pošteni, pridni ljudje se sprejmejo kot poljedelski delavci takoj pod dobrimi pogoji. Dol. Počehova 17, Košaki, Maribor. 488

Zahvala.

Vsem, ki so nam ob smrti naše drage mame in žene, gospe

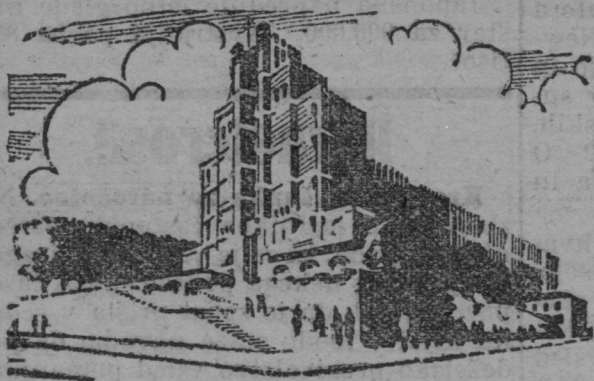
Marije Obrán

stali ob strani s sočutjem, jo pospremili v številni udležbi na njeni poslednji poti, darovali številne vence in šopke ter na kakršenkoli način izrazili svoje sožalje, izrekamo prisrčno zahvalo.

Maribor, dne 16. aprila 1932.

564

Zalujoči ostali,

POZIV

**vsem prodajalcem srečk
za zgradbo katedrale!**

Vsled kratkega časa obračamo se tudi tem potom na

vse prodajalce srečk za zgradbo katedrale

z nujno prošnjo, da do sedaj prodane srečke brez odloga obračunajo z nami, odnosno z našo prodajno podružnico v Zagrebu (Tvrtkova ul. 5). Istočasno se naj pošljejo tudi seznam!

Z ozirom na dejstvo, da moramo urediti obračun s približno 4000 prodajalci, se mora tudi tehnično delo radi registracije srečk zaključiti še pred žrebanjem. Vsak prodajalec je radi tega dolžan, da v interesu brezhibnega zaključka **obračuna za dosti svoji dolžnosti.**

Istotako naj gledajo na to, da se prodaja neprodanih srečk na dosednji način pospeši, da bomo

do 30. aprila t. l.

v tem pogledu v posesti točnih obračunov.

Po odredbi loterijskega načrta imajo pravico do izplačila odpadajočih dobitkov samo one srečke, ki so plačane še pred žrebanjem!!

V Beogradu, 15. aprila 1932.

**Glavna uprava loterijskega podjetja
Dobrodelnega društva sv. Vincencija v Beogradu.**

ZA BIRMO!

dečje oblekce

moške obleke

95 120 140 160 180 220 240 260 280 320

ANTON MACUN

MARIBOR, Gosposka ulica 8-10.

Bolni na pljučih!

Tišočl že ozdravljenil! — Zahtevajte takoj knjigo o moji

novi umetnosti prehranjevanja, ki je že marsikoga spasila. Ona more poleg vsakega načina življenja pomagati, da se bo-
lezen hitro premaga. Nočno znojenje in kašelj
prenehata, teža telesa se zviša ter po poap-
nenju sčasoma bolezen preneha.

Resni možje

zdravniške vede potrjujejo prednost te moje
metode in jo radi priporočajo. Čim prej pri-
čnete z mojim načinom prehranjevanja, tem
bolje. 537

Dopolnoma zastoj in poštnine prosto

dobite mojo knjigo, iz katere boste črpali
mnogo koristnega.

Pišite takoj,

zadostuje tudi dopisnica na naslov: Nabiral-
no mesto pošte:

Georg Fulgner, Berlin-Neukölln,
Ringbahnstrasse 24. Abt. 494.

Birmanska darila

po globoko znižanih cenah.
Ure od 50 Din naprej z ga-
rancijo dobite pri urarju
R. Bizjak, Maribor,
Gosposka ul. 16. 545

Kilne pasove

(Bruchbänder)

tudi za najhujše kile, tre-
bušni pasovi, gumijaste no-
gavice, umetne noge in roke
itd. najceneje pri tvrdki

Ivan Fric, bandažist
Celje

za farno cerkvijo. 317

Priporočam

svojo bogato sortirano
zalogo pomladanskih
nevesti.

Po skrajno nizkih cenah.
Pripoznano najcenejše
ostanke prodaja le

M. Gajšek

manufakturna trgovina
Maribor, Glavni trg št. 1

Moški polčevlji, boks, tr-
pežni Din 120.—, 128.—

Moški polčevlji, najfinejši
boks, eleg. Din 155.—,
165.—

Klobuki oiroški Din 28.—, 38.—

Klobuki moški Din 52.—, 62.—, 75.—

Velika izbira oblek, perila, kravat, dežnikov, noga-
vic i. t. d. najceneje in solidno pri

Jakob Lah, Maribor, Glavni trg 2

Izjava. Podpisana Ana Hasenbüchel, žena sedlarja in po-
sestnica v Konjicah, obžalujem, da sem dne 10. tega me-
seca glede gospoda Frana Hrastnika, lesnega trgovca v
Konjicah iznesla govorice, da namerava predlagati
 uvedbo poravnalnega postopanja. Obžalujem to zlasti
radi tega, ker poznam gospoda Hrastnika kot točnega
in reelnega trgovca, ki, kakor mi je znano, svoje obveze
točno in redno izpolnjuje ter uživa splošen ugled in za-
upanje. Zavezujem se plačati vse stroške, ki sem jih s
tem gospodu Hrastniku povzročila, zahvaljujem se iste-
mu, da je odstopil od kazenskega postopanja in dovo-
ljuje, da se ta moja izjava na moje stroške objavi v
prihodnji številki »Slovenskega gospodarja«. Konjice,
dne 13. aprila 1932. Anna Hasenbüchel l. r. 541

Častna izjava. Podpisani Kvas Ivan, fotograf v Celju, pre-
klicujem, da bi bili zdravniki javne bolnice v Celju,
kakor sploh celjski zdravniki krivi smrti moje nečaki-
nje Marice Posnik, ker nimam za to nikakih dokazov
in obžalujem izjavo, ki sem jo v tej zvezi rabil v vitanj-
skem avtobusu glede zdravnikov ter jo v celoti prekli-
cujem in se obenem prizadetim gospodom zahvaljujem,
da odstopajo od sodnega postopanja. Ivan Kvas l. r. 540

Posestvo 13 oralov, ležeče ob glavni cesti v ravnini se pro-
da. Naslov v upravi. 535

Otroški boljši voziček se proda. Studenci pri Mariboru,
Kralja Petra cesta 118. 546

TR AVERZE

cement, betonsko železo, žičnike in druge
stavbne potrebščine nudi po ugodnih cenah
trgovina z železnino

Brenčič Anton, Ptuj,

Na drobno! 485 Na debelo!

Ugodno kupite

raznovrstne ostanke po Din 6.—, 7.—,
8.— meter. Za birmance, ženine in
neveste dobro in poceni v
Trpin-ovem bazarju

Maribor Vetrinjska 15 Maribor.

Za birmo

gotove obleke in blago po posebno nizkih cenah
v veliki izbiri dobite le v manufakturni trgovini
I. Preac, Maribor, Glavni trg 13.

Mnogo denarja

si prihranite, ako kupite razna glasila v Trgovskem do-
mu Stermecki. Ta so zelo dobra in zelo poceni. Harmo-
nike po 265, 378, 725 Din, violine po 142, 315, 545 Din,
gitare po 270, 310 Din, tamburice po 156, 215 Din, da-
lje citre, flaute, klarineti, gramofoni in plošče.

**Pišite še danes po novi, veliki, ilustrirani
cenik!**

Trgovski dom

STERMECKI

Celje št. 24.

Cepljene trte, eno- in dveletne, na različnih
podlagah po zelo znižani ceni, nudi I. trs-
ničarska zadruga v Sloveniji, pošta Juršini-
ci pri Ptuj. Zahtevajte cenik. 1718

Težka rumena valilna jajca, selekcija čistih
štajerk, naročite takoj po 2 Din pri Fr.
Kupnik, Kostr. — Slatina — Podplat. —
Mrjasčki, požlahtnjene nemške pasme, 3 me-
sece stari, po 35 kg, zelo ceno! 542

Dve lepi posestvi s sadonosniki, vinogradom,
hišami in gospodarskim poslopjem se pro-
data. Eno se nahaja v makolski župniji
okoli 8 joh), 1 in pol ure od železniške posta-
je Pragersko, drugo pa v majšpergski župni-
ji (okoli 7 joh), 2 uri od železniške postaje
Pragersko ali pa od postaje Strnišče. Naslov
v upravi lista. 536

Gozdni delavec išče službo. Naslov v upravi. 551

Cepljeno trsje in okoreninjene divjake ima
Anton Turin, Modraže, p. Studence pri Polj-
čanah. 477

Na prodaj posestvo, pol ure od Maribora, hiša,
vinograd, sadonosnik in gozd. Približno 5 do
6 oralov. Naslov v upravi. 505

Sprejme se učenka na deželo iz poštene,
krščanske družine z dobrimi spričevali, ki
ima veselje do šivanja, od 15 let. Naslov v
upravi lista pod »pridna«. 550

**OBUTEV IZ USNJA JUGOSLOVENSkih TOVARN, IZGOTOVLJENA Z KOKAMI
JUGOSLOVENSkih ČEVLJARJEV.
POMAGAJTE NAŠEMU DELU!**

Odstranjujemo brezposelnost,
pomagamo domačim tovarnam,
pomagamo kupcem z nizkimi cenami.

Rata

Več službe:

obutev in Vaše noge. Prizadevamo si, da Vas kar najbolje postrežemo ne samo z dobro in ceneno obutvijo, temveč skrbimo, da Vas postrežemo dovršeno in ceneno tudi z ostalimi potrebščinami za Vašo obutev in Vaše noge.

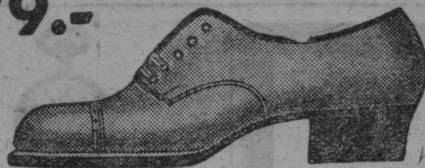
49.-

Vrsta 2942-00

Sandale ne žulijo niti nog niti žepa. Prodajamo jih za bagatelno ceno. Otroške št. 23—26 Din 39.—, št. 27—34 Din 49.—. Ženske št. 35 do 38 Din 59.—. Moške št. 39—46 Din 69.—.

79.-

Vrsta 3925-01

Za gospodinje:

Praktični čevlji iz črnega boksa in s trpežnim podplatom. So udobni in ceneni. Potrebni so vsaki gospodinj pri delu in za na trg.

99.-

Vrsta 0167-00

Čevlji za štrpaci iz močnega mastnega usnja z gumijastim podplatom in peto. Za dober material jamčimo. Ti čevlji so neobhodno potrebni za delo na polju in za vsak štrpaci.

JAVNA ZAHVALA.

Povodom nemile smrti, katera nam je nepričakovano iztrgala za vedno iz naročja premilo in ljubečo mamo

MARIJO HERNAUS

se zahvaljujemo predvsem preč. g. svet. Jakobu Palirju za njegove poslovilne besede ob odprtem grobu, v katerih je omenil lepe lastnosti rajne; cerkvenemu pevskemu zboru za ganljivo žalostinko ob grobu; sorodnikom, sosedom, prijateljem in drugim, ki so spremili rajno na njeni zadnji poti kljub slabemu vremenu.

Draga mama, počivaj v miru!

Žu sem, dne 17. marca 1932.

548

Žalujejo mož in otroci.

Naročite za fante,

ki se odpravljajo k vojakom, knjižico:

Moj tovariš.

Molitvenik za mladeniče in še zlasti za vojake.

Cena z rudečo obrezo 16 Din, z zlato obrezo 18 Din Po pošti 1 Din več.

Tiskarna sv. Cirila, Maribor.

Lesna trgovina

582

Franc Mullerč v Ptuj
Ljutomerska cesta 6

naznanja, da prodaja zdaj rezan les, deske, štafle, late in krajinke po zelo znižanih cenah.

Za birmo

predno kupije obleke, oglejte si manufakturno trgovino F. Skrabi, Maribor, Gosposka ulica 11. Ceneno in solidno!

544

Vabilo k rednemu občnemu zboru društva »Zadružna Samopomoč v Mariboru«, kateri se vrši v petek, dne 29. aprila 1932 ob pol 6. uri zvečer v pisarni društva Orožnova ul. 8. Dnevni red: 1. Poročilo načelstva in računskih pregledovalcev. 2. Odobritev računskega zaključka za leto 1931. 3. Slučajnosti. — V slučaju, da občni zbor ob navedeni uri ni sklepčen, se vrši čez pol ure drug občni zbor, ki sklepa pri vsakem številu navzočih članov. — Načelstvo.

558

Kovaški vajenec se sprejme. Hrana in stanovanje v hiši. Franc Kac, Cigonca, p. Slov. Bistrica.

518

Oglasujte v „Slov. Gospodarju“!

Občni zbor Hranilnega in posojilnega društva pri Sv. Emi, r. z. z n. z. se bo vršil 8. maja 1932 v posojilniških prostorih ob 15. uri. Čitanje zapisnika zadnjega občnega zbora, poročila načelstva in nadzorstva, odobritev računskega zaključka 1931, volitev načelstva, slučajnosti.

552

Proda se lepo arondirano posestvo pri žalcu v Savinjski dolini v izmeri 9 ha 74 a 57 m². Lepa stanovanjska hiša in veliko lepo gospodarsko poslopje. Poleg tega je na prodaj tudi moderno urejena opekarna s 3 ha 82 a 25 m² zemljišča. Plača se tudi lahko s hranilno knjigo denarnih zavodov.

554

Denar naložite

najboljše in najvarnejše pri

Spodnještajerski ljudski posojilnici v Mariboru

Gosposka ulica

r. z. z n. z.

Ulica 10. oktobra

Najugodnejše obresti za vloge in posojila. Stanje hranilnih vlog nad 62.000.000 dinarjev.

Za varnost hranilnih vlog jamči nad 3.000 članov, večinoma trdnih kmetov in posestnikov, z vsem svojim premoženjem in nepremičnim premoženjem kar znaša v vrednosti več sto milijonov dinarjev.

1

Denar lahko vlagate po položnici. Pišite po nje!